

Bilde fra Strategiplan for kvalitetsarbeid
2016-2025, Eidsvoll kommune

FORVALTNINGSREVISJONSRAPPORT NR. 2-2020

KVALITETS- OG UTVIKLINGSARBEID I SKOLEN

EIDSVOLL KOMMUNE

APRIL 2020

INNHold

SAMMENDRAG	I
Anbefalinger	i
Rådmannens høringsuttalelse	ii
1 Innledning	1
1.1 Bakgrunn for forvaltningsrevisjonen	1
1.2 Formål og problemstillinger	1
1.3 Skolene i Eidsvoll	2
1.4 Revisjonskriterier	3
1.5 Rapportens oppbygging	3
2 Gjennomføring og metode	4
2.1 Datainnsamling og datagrunnlag	4
2.2 Dataenes pålitelighet og gyldighet	5
3 Bakgrunn	6
3.1 Om nasjonale prøver, kartlegginger og elevundersøkelsen	6
3.2 Nasjonale prøver	6
3.3 Skolebidrag	11
3.4 Læringsmiljø	12
4 Revisjonskriterier	15
4.1 Kommunens ansvar for opplæring og kvalitetsutvikling i skolen	15
4.2 Forsvarlig system for å følge opp resultater	16
4.3 Kvalitets- og utviklingsarbeid i Eidsvollskolen	17
4.3.1 Tydelig retning	17
4.3.2 Fokusområder for utvikling	17
4.3.3 Kvalitetssikring og kvalitetsutvikling - skoleeiers oppfølging	18
5 Oppfølging av nasjonale prøver	20
5.1 Oppfølging fra skoleadministrasjon	20
5.1.1 Rutiner og prosedyrer for oppfølging av nasjonale prøver	20
5.1.2 Oppfølging fra skoleadministrasjonen i praksis	22
5.2 Nasjonale prøver som verktøy	22
5.3 Rutiner for analyse og oppfølging av resultater på skolenivå	23
5.4 Revisjonens vurdering og konklusjon	26

6	Kvalitets- og utviklingsarbeid i Eidsvollskolen	27
6.1	Svakheter i kvalitets- og utviklingsarbeidet	27
6.2	Motivere og legge til rette for læring	28
6.2.1	Målet om et godt læringsmiljø	28
6.2.2	Utfordringer og tiltak for bedre læringsmiljø	29
6.3	For mange fokusområder – mangler tydelig retning	32
6.3.1	Fokusområdene og skolenes utviklingsplaner	32
6.3.2	Strategiplanen, utviklingsplanene og fokusområdene i praksis	33
6.4	Manglende oppfølging og forankring av utviklingsarbeidet	36
6.4.1	Tiltak og aktiviteter for oppfølging i henhold til strategiplanen	36
6.4.2	Skoleadministrasjonens oppfølging av skolene	36
6.4.3	Utfordringer og tilbakemeldinger i forbindelse med oppfølgingen	37
6.4.4	Tydelig ledelse og forankring av utviklingsarbeidet	38
6.5	Revisjonens vurdering og konklusjon	39
	LITTERATUR- OG KILDELISTE	41
	VEDLEGG – RÅDMANNENS HØRINGSSVAR	43
	Tabell 1 Nasjonale prøver 5. trinn 2019	7
	Tabell 2 Nasjonale prøver 8. trinn 2019	8
	Tabell 3 Nasjonale prøver 9. trinn 2019	10
	Tabell 4 Skolebidragsindikator 2014-2018	12
	Tabell 5 Elevundersøkelsen 2019	13
	Tabell 6 Mobbing 2015-2019	14
	Tabell 7 Kjennetegn på godt læringsmiljø	28
	Tabell 8 Viktigste tiltak for bedre læringsmiljø	30
	Tabell 9 Fokusområder i utviklingsplaner	33
	Tabell 10 Tilbakemeldinger fra de ansatte til kommuneledelsen	39
	Diagram 1 Nasjonale prøver 5. trinn 2015-2019.....	8
	Diagram 2 Nasjonale prøver 8. trinn 2015-2019.....	9
	Diagram 3 Nasjonale prøver 9. trinn 2015-2019.....	10
	Diagram 4 Resultater i lesing og regning 8. trinn 2018 og 9. trinn 2019	11
	Diagram 5 De ansatte om nasjonale prøver	23
	Diagram 6 Tiltak for å møte elevenes behov	25
	Diagram 7 Ledelse og utviklingsarbeid	35
	Diagram 8 Kjennskap til strategiplan og utviklingsplan.....	38

SAMMENDRAG

Formålet med undersøkelsen har vært å vurdere kommunens innsats for å styrke læringsresultatene i skolen.

Hovedfunn

1. Det er behov for å styrke arbeidet med læringsmiljøet i Eidsvollskolen.
2. Kommunens kvalitets- og utviklingsarbeid oppleves som fragmentert og for lite målrettet.
3. Oppfølging og forankring av kvalitet- og utviklingsarbeidet kan styrkes.
4. Resultatene fra nasjonale prøver følges ikke opp i tilstrekkelig grad.

Revisjonen har lagt til grunn i undersøkelsen at kommunen skal følge opp sin strategiplan for kvalitetsarbeid i skolen gjennom en tydelig retning i arbeidet, legge til rette for et godt læringsmiljø, samt følge opp pedagogisk ledelse og forankre arbeidet på skolene. Det er også lagt til grunn at kommunen skal ha et godt system for arbeidet med å følge opp resultater fra nasjonale prøver.

I strategiplanen pekes det på at et godt læringsmiljø står øverst på forskernes liste over faktorer som bidrar mest til bedre læringsresultater hos elevene. Læringsmiljø er et av de tre fokusområdene som Eidsvollskolen skal prioritere ifølge sin strategiplan. Undersøkelsen viser at det er flere utfordringer knyttet til læringsmiljøet på skolene i Eidsvoll. For eksempel er det mange elever med behov som lærerne ikke opplever å kunne møte, grunnet tidsmangel og/eller kompetansemangel.

Undersøkelsen viser videre at kvalitets- og utviklingsarbeidet oppleves som fragmentert og for lite målrettet og konkret. Skolene jobber i praksis med mange fokusområder. Både rektorer og ansatte peker på behovet for å arbeide med ett fokusområde om gangen og bruke nok tid slik at forbedringsarbeidet får «satt seg». Undersøkelsen viser også at det er mangler med hensyn til en systematisk og tett oppfølging av utviklingsarbeidet fra overordnet nivå i kommunen. I tillegg synes det å være et potensial for økt forankring av kvalitets- og utviklingsarbeidet på skolene.

Undersøkelsen viser også at det er et forbedringspotensial med hensyn til analyse av resultatene fra nasjonale prøver, herunder refleksjon og diskusjon på overordnet nivå rundt årsakene til resultatene. I tillegg går det frem av undersøkelsen at det er mangler når det gjelder å sette inn tiltak for alle elevene som trenger det.

Anbefalinger

På bakgrunn av den gjennomførte undersøkelsen er revisjonens anbefalinger:

1. Rådmannen bør legge til rette for økt innsats for å styrke læringsmiljøet ved skolene.
2. Rådmannen bør sørge for at oppfølgingen av kvalitets- og utviklingsarbeidet ved den enkelte skole styrkes.
3. Rådmannen bør sikre at kommunen har et godt nok system for å følge opp resultatene fra nasjonale prøver, herunder legge til rette for at det settes inn tiltak for de elevene som trenger det.

Rådmannens høringsuttalelse

Et utkast til rapport er forelagt rådmannen til uttalelse. Hørings svar er mottatt 16.4.2020 og er i sin helhet vedlagt rapporten. Revisjonen har i e-post mottatt tilbakemeldinger fra kommunen på faktagrunnlaget i rapporten. Det er gjort endringer i samsvar med tilbakemeldingene.

I svarbrevet peker rådmannen på arbeidet som gjøres når det gjelder læringsmiljø og hvordan det skal legges til rette for det videre arbeidet med dette ved skolene i Eidsvoll. Det pekes også på at strategiplanen for kvalitets- og utviklingsarbeid skal revideres og at administrasjonen vil ta med seg revisjonsrapporten inn i dette arbeidet. I tillegg planlegger administrasjonen å revidere og videreutvikle prosedyren for hvordan nasjonale prøver skal følges opp.

Jessheim, 20.4.2020

Øyvind Nordbrønd Grøndahl
kst. avdelingsleder forvaltningsrevisjon

Miriam Sethne
oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor

1 INNLEDNING

1.1 Bakgrunn for forvaltningsrevisjonen

Kontrollutvalget ba i desember 2018 Romerike revisjon om å gjennomføre et forprosjekt om kvalitet og læring i Eidsvollskolen (sak 46/18). Bakgrunnen for forprosjektet var vedvarende svake resultater på nasjonale prøver gjennom flere år. Forprosjektet skulle bidra til å gi kontrollutvalget nødvendige forutsetninger for å ta stilling til om det burde iverksettes en forvaltningsrevisjon på området.

Resultatet fra forprosjektet ble lagt frem i et notat til kontrollutvalget den 11.3.19 (sak 9/19). Undersøkelsen viste at skolene i Eidsvoll oppnår læringsresultater i underkant av det man burde kunne forvente, også når man justerer for demografiske ulikheter gjennom å benytte SSBs skolebidragsindikator. I notatet trekkes flere mulige årsaker frem, som for eksempel høye mobbetall, lite tilgjengelig skolehelsetjeneste og manglende tilpasset opplæring. Det er imidlertid vanskelig å peke på klare årsaker til de svake resultatene med utgangspunkt i forprosjektet. Kontrollutvalget vedtok derfor å gjennomføre en forvaltningsrevisjon på området (11.3.19 sak 10/19).

1.2 Formål og problemstillinger

Formålet med denne undersøkelsen er å vurdere kommunens innsats for å styrke læringsresultatene i skolen. Undersøkelsen vil besvare følgende to problemstillinger:

1. I hvilken grad har kommunen et forsvarlig system for å følge opp resultatene fra nasjonale prøver?
2. I hvilken grad følger kommunen opp strategiplanen for kvalitetsarbeid i skolen?

Ifølge opplæringslova § 13-10 skal kommunen ha et forsvarlig system for å vurdere om kravene i lov og forskrift blir oppfylt, herunder å følge opp resultatene fra disse vurderingene, i tillegg til de nasjonale kvalitetsvurderingene. Det er også en del av oppfølgingsansvaret å utarbeide en årlig rapport om tilstanden i grunnskoleopplæringen, som skal drøftes av skoleeier som er kommunestyret. Et forsvarlig system slik det er beskrevet i § 13-10 omfatter altså oppfølging og vurdering av alle områder i skolen.

Den første problemstillingen i denne undersøkelsen avgrenser seg til å vurdere kommunens internkontroll og praksis for oppfølging av nasjonale prøver.

Eidsvoll kommune har utarbeidet *Strategiplan for kvalitetsarbeid 2016-2025*. Planen viser satsning og kvalitetsarbeid i Eidsvollskolen over tid og trekker frem tre fokusområder som skal bidra til forbedringsarbeid og kompetanseutvikling: grunnleggende ferdigheter, læringsmiljø og vurdering for læring. Kommunen har i arbeidet med planen foretatt en samlet vurdering og analyse av kommunens resultater fra ståstedsanalysen, elevundersøkelsen, resultater fra nasjonale prøver og eksamen. Slik har de kommet frem til de tre fokusområdene (Eidsvoll kommune 2016, 8).

Revisjonen ser i den andre problemstillingen nærmere på hvordan kommunen følger opp strategiplanen. Planen «skal være til hjelp i den evige prosessen mot den gode skole» og bidra til å lede skolene mot ønsket situasjon (Eidsvoll kommune 2016, 3). For å besvare den andre problemstillingen vil derfor eventuelle svakheter i kvalitets- og utviklingsarbeidet beskrives.

1.3 Skolene i Eidsvoll

Eidsvoll kommune har syv barneskoler, to ungdomsskoler og én barne- og ungdomsskole:

- Bønsmoen barneskole
- Dal barneskole
- Eidsvoll verk barneskole
- Langset barneskole
- Råholt barneskole
- Vilberg barneskole
- Ås barneskole
- Feiring barne- og ungdomsskole
- Råholt ungdomsskole
- Vilberg ungdomsskole

Hver skole ledes av rektor og avdelingsledere. Skoleledelsen følges opp av skoleadministrasjonen som består av skolesjef og pedagogisk rådgiver. I tillegg er det en prosjektleder for realfagsprosjektet i skoleadministrasjonen. Det oppgis i intervju med skoleadministrasjonen at en viktig oppgave for prosjektleder er evaluering av deltagelsen i realfagsprosjektet.

Det oppgis videre at skolesjefens hovedoppgave er å ha tett kontakt med rektorene og bistå i det daglige arbeidet på skolene. Det avholdes jevnlig ledermøter med rektorene der både drift og utvikling på skolene er tema. Skolesjef følger i tillegg møter og aktiviteter i henhold til et fast årshjul (1310.no) og følger opp skoleeiers ansvar for å ivareta kravet til skoleeiers forsvarlige system i henhold til opplæringsloven § 13-10. Øvrige oppgaver er ledelse og deltakelse i prosjektarbeid, utarbeide politisk saksfremlegg og oppgaver knyttet til øvrige funksjoner som sekretær for hovedutvalg for oppvekst, kultur og frivillighet. Videre er skolesjef leder for sektorforum oppvekst og kultur DGI, prosjekteier sak og arkiv i Øvre Romerike og leder av skolesjefnettverket på Øvre Romerike.

Når det gjelder pedagogisk rådgivers arbeidsoppgaver oppgis det i intervju at hun har ansvaret for tverrfaglig samarbeid, fagarbeid og fagdager, samarbeid mellom skole, pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT) og skolehelsetjeneste og overgang mellom barnehage og skole. Hun er også fagleder for lærlinger i bedrift. I tillegg leder og deltar pedagogisk rådgiver i arbeidsgrupper for team med utviklingsarbeid og prosjekter for realfag og digitalisering. Hun leder også et samarbeidsutvalg for voksenopplæringen og har ansvaret for refusjonselever, det vil si fosterhjemsplasserte barn som har flyttet til andre kommuner.

1.4 Revisjonskriterier

Revisjonskriterier er normer og krav som kan stilles til kommunens virksomhet på det området som er gjenstand for en forvaltningsrevisjon. Revisjonskriterier utledes fra lov og forskrift, og andre føringer fra nasjonale myndigheter, kommunens egne planer, målsettinger og rutiner, samt hva som anses som god forvaltningsskikk på området.

Aktuelle kilder til revisjonskriterier i denne undersøkelsen er:

- Lov om grunnskolen og den videregående opplæringa (opplæringslova).
- Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven).
- Forskrift til opplæringslova av 23. juni 2006 nr. 724 (forskrift til opplæringslova).
- Prop. 46 L *Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)* (2017-2018).
- KS og Utdanningsdirektoratet 2007: *Veileder om Kravet til skoleeiers «forsvarlige system» i henhold til opplæringslova § 13-10.*
- Eidsvoll kommune 2016: *Strategiplan for kvalitetsarbeid 2016-2025.*

1.5 Rapportens oppbygging

Kapittel 2 beskriver gjennomføring og bruk av metode. Kapittel 3 er et bakgrunnskapittel som blant annet gir informasjon om resultater fra nasjonale prøver og elevundersøkelsen. I kapittel 4 gis en samlet framstilling av revisjonskriteriene som ligger til grunn for undersøkelsen. I kapittel 5 og 6 gjennomgås funn fra undersøkelsen. Kapitlene avsluttes med revisjonens vurdering og konklusjon, samt anbefalinger.

I sammendraget innledningsvis i rapporten fremstilles rapportens hovedfunn og anbefalinger, i tillegg til rådmannens hørings svar til rapporten.

2 GJENNOMFØRING OG METODE

Undersøkelsen er gjennomført i henhold til RSK 001 Standard for forvaltningsrevisjon¹ som er fastsatt i styret i Norges Kommunerevisorforbund. Standarden definerer hva som er god revisjonsskikk innen kommunal forvaltningsrevisjon.

Under følger en gjennomgang av metodene vi har brukt og en vurdering av undersøkelsenes pålitelighet og gyldighet.

2.1 Datainnsamling og datagrunnlag

Undersøkelsen bygger på dokumentanalyse, fokusgrupper, intervjuer, spørreundersøkelse og statistisk analyse. Perioden for datainnsamling er fra september 2019 til februar 2020.

Dokumentanalyse

Revisjonen har fått oversendt etterspurt dokumentasjon. Dokumentene omfatter blant annet prosedyrer, prosjektbeskrivelser, rutiner, utviklingsplaner og årsmeldinger.

Fokusgrupper og intervju

Revisjonen har gjennomført seks intervjuer med åtte personer. Ett intervju var med skolesjef, pedagogisk rådgiver, prosjektleder for realfagsprosjektet. De fem andre intervjuene var med fem av rektorene i kommunen. Intervjuene ble gjennomført som delvis strukturerte intervjuer. Det vil si at det i forkant av intervjuet ble utarbeidet en intervjuguide med forhåndsdefinerte spørsmål som ble gjennomgått i intervjuet. Det ble i etterkant skrevet et referat fra intervjuet som har blitt brukt som datagrunnlag i rapporten. Intervjuførefatene er verifisert av de som er intervjuet.

Revisjonen har også gjennomført to fokusgruppeintervjuer. Den ene gruppen bestod av lærere med minst 25 års erfaring fra Eidsvollskolen, og den andre gruppen bestod av lærere med mindre enn to års erfaring fra Eidsvollskolen. Lærerne diskuterte ulike temaer, blant annet mulige årsaker til svake resultater på nasjonale prøver. Hensikten med fokusgruppeintervjuene var å få frem ulike meninger og erfaringer. Dette ble så benyttet som en del av bakgrunns materialet for å utarbeide spørreundersøkelse til alle ansatte.

Spørreundersøkelse

Revisjonen har gjennomført en spørreundersøkelse blant alt pedagogisk personale i Eidsvollskolen. Ledelsen ved skolene (rektor og avdelingsledere) fikk ikke undersøkelsen. Årsaken til dette var et ønske om å kunne sortere svarene per skole, og at spørreundersøkelsen dersom ledelsen var med ikke kunne gjøres anonym. Opplysninger fra skoleledelse ble hensyntatt gjennom intervjuer av et

¹ Standarden bygger på internasjonalt anerkjente standarder og prinsipper vedtatt av International Organization of Supreme Audit Institutions (INTOSAI) og The Institute of Internal Auditors (IIA).

utvalg rektorer. Spørreundersøkelsen har en samlet svarprosent på 72. Skolene har en svarprosent på mellom 61 og 90 prosent, det vil si at alle skolene er godt representert i undersøkelsen.

Statistisk analyse

Undersøkelsen bygger videre på statistikk fra Utdanningsdirektoratet. Formålet med den statistiske analysen er hovedsakelig å undersøke utvalgte nøkkeltall, samt skolenes resultater på nasjonale prøver og elevundersøkelsen.

2.2 Dataenes pålitelighet og gyldighet

Pålitelige data sikres ved å være nøyaktig under innsamling og analyse av data. Kravet til gyldighet innebærer at dataene skal være relevante for å besvare problemstillingene i undersøkelsen. Den andre problemstillingen i denne undersøkelsen handler om i hvilken grad kommunen følger opp strategiplanen for kvalitetsarbeid i skolen. Revisjonen vil særlig undersøke de områder i kvalitets- og utviklingsarbeidet hvor det oppleves å være utfordringer.

Revisjonen mener dataene denne rapporten bygger på samlet sett er pålitelige og gyldige og derfor gir et forsvarlig grunnlag for revisjonens vurderinger, konklusjoner og anbefalinger.

3 BAKGRUNN

3.1 Om nasjonale prøver, kartlegginger og elevundersøkelsen

Nasjonale prøver er obligatoriske prøver i lesing, regning og engelsk for elever på 5., 8. og 9. trinn. Prøvene gir skolene kunnskap om elevenes grunnleggende ferdigheter, og danner i tillegg grunnlag for undervisningsvurdering og kvalitetsutvikling på alle nivåer i skolesystemet². Det betyr at nasjonale prøver ikke bare er et verktøy lærerne kan bruke for å følge opp sine elever, men også at kommuner og skoler kan bruke resultatene som grunnlag for kvalitetsutvikling i opplæringen.

Utdanningsdirektoratet har i tillegg obligatoriske og frivillige kartleggingsprøver for elever fra 1. til 4. trinn. Hensikten med prøvene er å finne de elevene som trenger ekstra hjelp og støtte. Det betyr at resultatene ikke gir grunnlag for å konkludere med hvilke elever som er flinke eller skolens kvalitet. Resultatene skal heller ikke brukes til å sammenligne skoler eller kommuner, eller rapporteres til Utdanningsdirektoratet. Dersom resultatene viser at en elev har behov for ekstra oppfølging, skal foreldrene få tilbakemelding og informasjon om hvilke tiltak skolen setter inn.

Elevundersøkelsen er en årlig undersøkelse der elevene kan si sin mening om læring og trivsel i skolen. Skolen, kommunen og staten kan bruke svarene til å gjøre skolen bedre. Grunnskolene skal gjennomføre undersøkelsen i høstsemesteret på 7. og 10. trinn. Skolene kan gjennomføre undersøkelsen på flere trinn, og i tillegg på vårsemesteret. Undersøkelsen inneholder obligatoriske spørsmål, og skolene kan legge til spørsmål etter egne behov.

Under følger en gjennomgang av statistikk fra nasjonale prøver og elevundersøkelsen for skolene i Eidsvoll kommune. I tillegg ser vi nærmere på SSBs skolebidragsindikator og informasjonen den gir om skolebidraget i Eidsvoll.

3.2 Nasjonale prøver

Elever på 5. og 8. trinn gjennomfører nasjonale prøver i engelsk, lesing og regning. Elever på 9. trinn gjennomfører prøver i lesing og regning. Prøvene på 8. og 9. trinn er like.

Poengskalaen beregnes slik at landsgjennomsnittet alltid er 50 poeng, og den har standardavvik på 10. Dermed forteller skolens, kommunens eller fylkets skalapoeng i hvilken grad elevene gjør det bedre eller dårligere enn landsgjennomsnittet.

Tabellen nedenfor viser resultatene fra nasjonale prøver i engelsk, lesing og regning på 5. trinn for Akershus, Eidsvoll og seks av barneskolene i 2019. Resultater for Feiring skole og Langset skole er unntatt offentlighet.

² Nasjonale prøver gir resultater for enkeltelever, grupper, trinn og skoler.

Tabell 1 Nasjonale prøver 5. trinn 2019

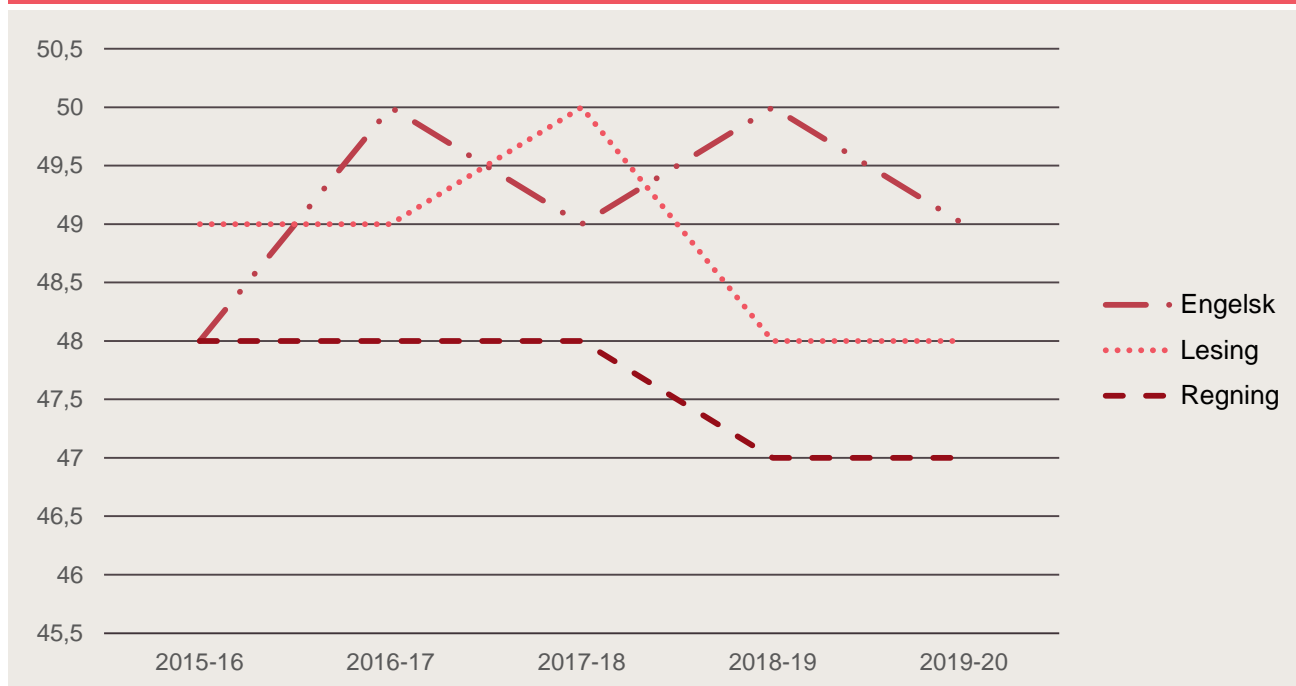
	Engelsk	Lesing	Regning
Akershus	51	51	51
Eidsvoll	49	48	47
Bønsmoen skole	49	47	47
Dal skole	51	48	46
Eidsvoll Verk skole	48	49	49
Råholt skole	48	50	48
Vilberg skole	47	46	45
Ås skole	49	49	46

Kilde: Utdanningsdirektoratet 2020a

Resultatene i Eidsvoll er svakere enn gjennomsnittet nasjonalt og i Akershus når det gjelder alle de tre ferdighetene. Tabellen viser også at selv om det er variasjoner mellom skolene, så er de fleste resultatene svakere enn det nasjonale gjennomsnittet. Unntakene er engelsk for Dal skole og lesing for Råholt skole, med henholdsvis 51 og 50 skalapoeng.

Det er årlige variasjoner i kommunens resultater fra nasjonale prøver. Diagrammet under viser resultater for 5. trinn i engelsk, lesing og regning i perioden 2015-2019.

Diagram 1 Nasjonale prøver 5. trinn 2015-2019

Kilde: Utdanningsdirektoratet 2020a

Statistikken viser at selv om resultatene for Eidsvoll ikke har vært like svake hvert år, så har de vært like eller svakere enn landsgjennomsnittet i hele perioden. Kommunen har hatt svakest resultater i regning, med 48 skalapoeng i perioden 2015-2017 og 47 skalapoeng i perioden 2018-2019. Resultatene har også blitt svakere i lesing, med en nedgang fra 50 skalapoeng i 2017 til 48 skalapoeng i 2018 og 2019. Resultatene i engelsk varierer fra år til år. Samtidig viser diagrammet noe bedring i løpet av perioden, fra 48 skalapoeng i 2015 til 49 skalapoeng i 2019.

Tabellen nedenfor viser resultatene fra nasjonale prøver i engelsk, lesing og regning på 8. trinn for Norge, Akershus og Eidsvoll i 2019.

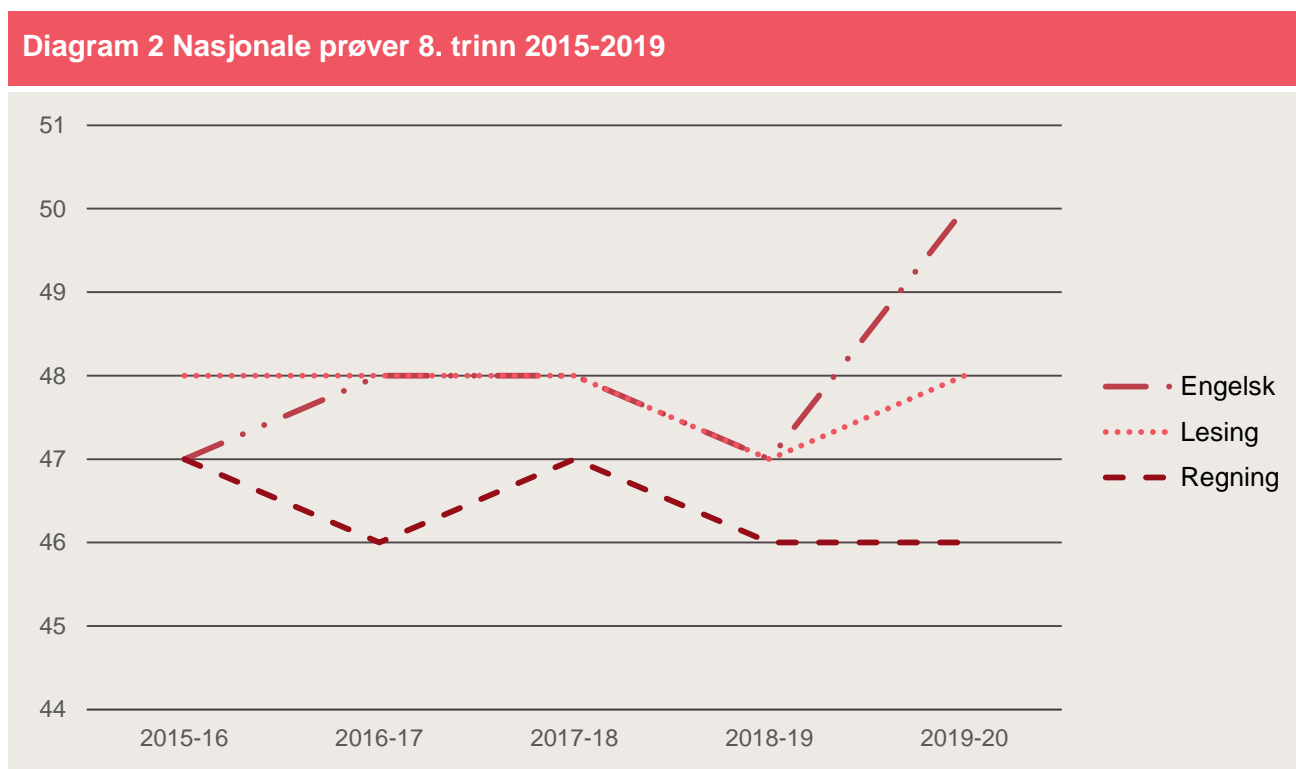
Tabell 2 Nasjonale prøver 8. trinn 2019

	Engelsk	Lesing	Regning
Hele landet	50	50	50
Akershus	51	51	51
Eidsvoll	50	48	46

Kilde: Utdanningsdirektoratet 2020a

Tabellen viser at resultatene for Eidsvoll var lik landsgjennomsnittet i 2019, men svakere enn gjennomsnittet for Akershus. I lesing og regning var resultatene svakere enn gjennomsnittet både nasjonalt og i fylket. Eidsvolls resultater i regning var svakest blant alle kommunene i Akershus.

Diagrammet under viser resultater for 8. trinn i engelsk, lesing og regning i perioden 2015-2019.

Kilde: Utdanningsdirektoratet 2020a

Diagrammet viser at Eidsvoll har hatt en positiv utvikling i engelsk, en økning fra 47 til 50 skalapoeng fra 2015 til 2019. Resultatene i lesing har ligget stabilt på 48 poeng, med unntak av 47 poeng i 2018. Når det gjelder regning har resultatene variert mellom 46 og 47 poeng, og kommunen har hatt 46 poeng de to siste årene.

Tabellen nedenfor viser resultatene fra nasjonale prøver i lesing og regning på 9. trinn for Norge, Akershus og Eidsvoll i 2019. Elevene på 9. trinn gjennomfører de samme nasjonale prøvene i lesing og regning som elevene på 8. trinn. Det er derfor naturlig at nasjonale prøver på 9. trinn har et høyere gjennomsnitt enn prøvene på 8. trinn.

Tabell 3 Nasjonale prøver 9. trinn 2019

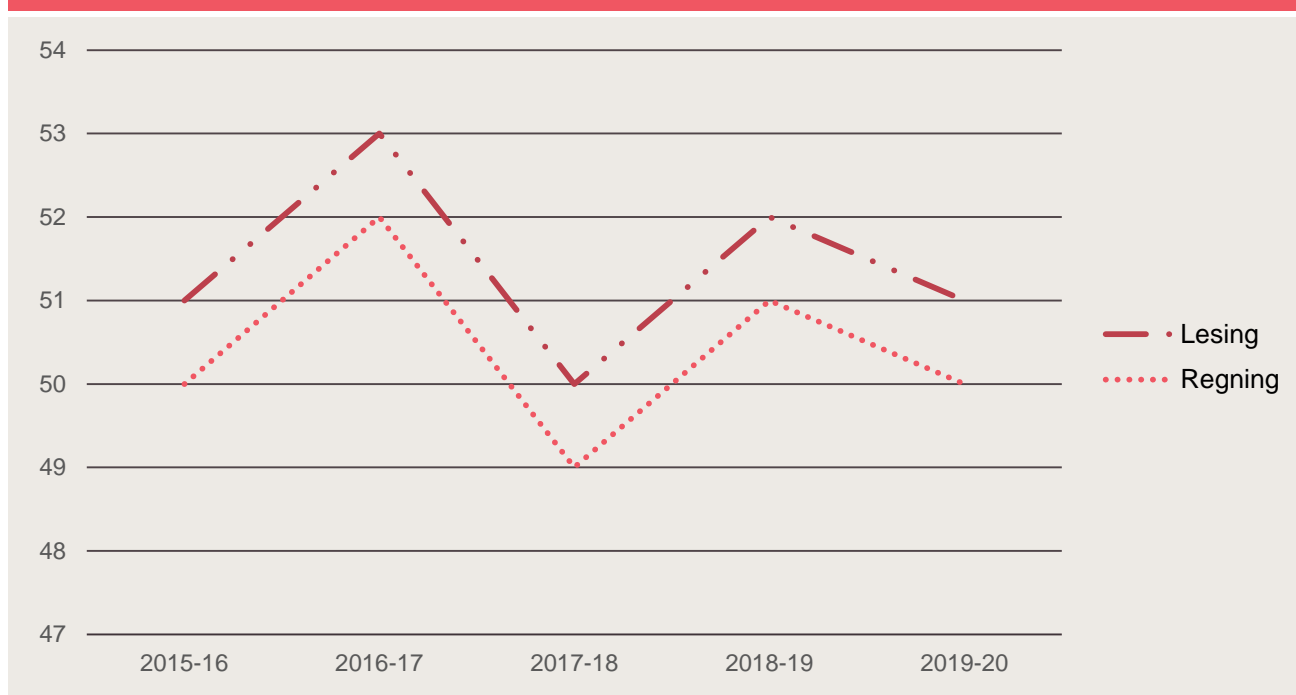
	Lesing	Regning
Hele landet	54	54
Akershus	55	54
Eidsvoll	51	50

Kilde: Utdanningsdirektoratet 2020a

Tabellen viser at det nasjonale gjennomsnittet er fire poeng høyere for 9. trinn enn 8. trinn både i lesing og regning. For Eidsvoll er gjennomsnittet tre poeng høyere i lesing og fire poeng høyere i regning.

Diagrammet under viser resultater for 9. trinn i lesing og regning i perioden 2015-2019.

Diagram 3 Nasjonale prøver 9. trinn 2015-2019

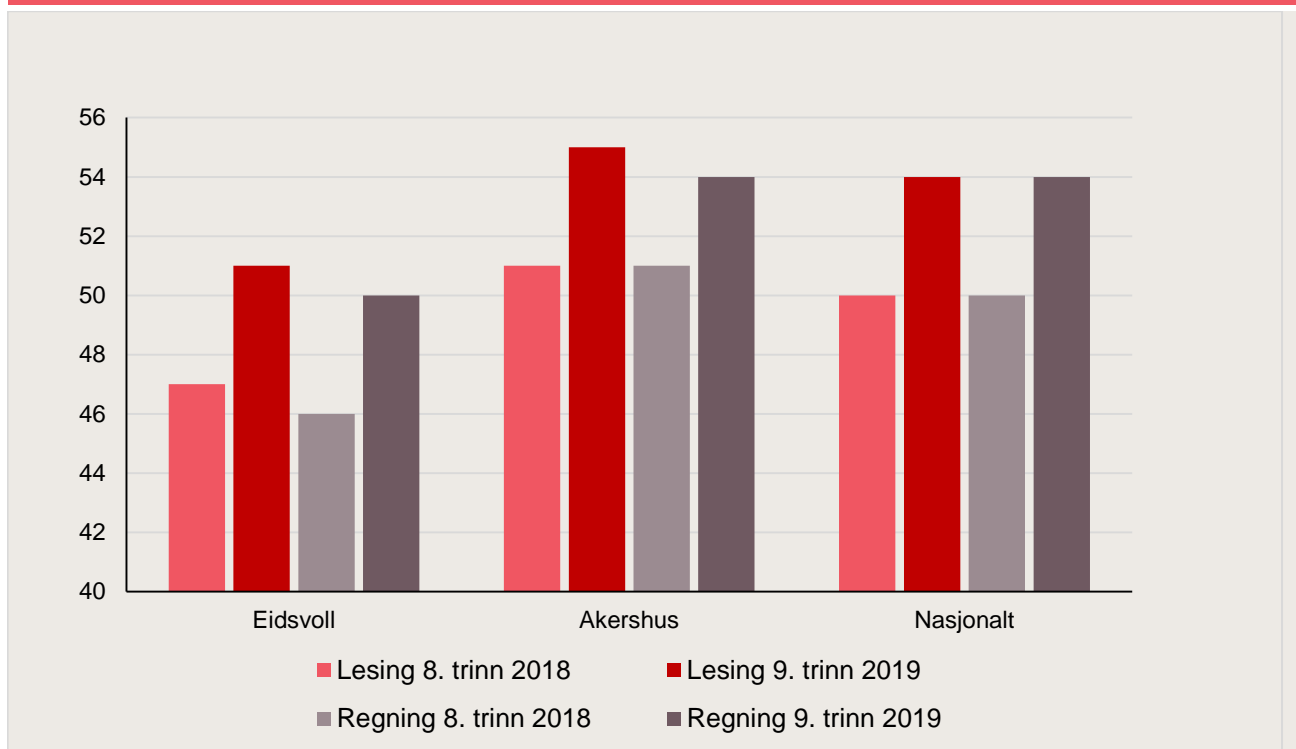

Kilde: Utdanningsdirektoratet 2020a

Resultatene i lesing har vært ett skalapoeng høyere enn i regning gjennom hele perioden. Videre viser statistikken at det har vært årlige variasjoner i resultatene. Vi ser for eksempel at resultatet var 53 poeng i lesing og 52 poeng i regning i 2016-17, men sank med tre poeng for både lesing og regning året etter. I 2019-20 er resultatet 51 poeng for lesing og 50 poeng for regning.

Diagrammet under viser resultater i lesing og regning for 8. trinn 2018 og 9. trinn 2019. Det vil si at dette diagrammet viser utviklingen til ett kull. Diagrammet viser resultater for Eidsvoll, Akershus og hele landet.

Diagram 4 Resultater i lesing og reging 8. trinn 2018 og 9. trinn 2019

Kilde: Utdanningsdirektoratet 2020a

Diagrammet viser at resultatene for 9. trinn gjennomgående er høyere enn resultatene for 8. trinn. Resultatene for 9. trinn i lesing er fire poeng høyere enn for 8. trinn både i Eidsvoll, Akershus og nasjonalt. Når det gjelder regning så er resultatene fire poeng høyere i for kullet i 2019 sammenlignet med året før i Eidsvoll og nasjonalt, og tre poeng høyere i Akershus.

3.3 Skolebidrag

Skolebidrag viser til det arbeidet skolen gjør for å påvirke elevenes resultater. Dette kan være lærernes evne til å formidle fag og motivere til læring, skolens arbeid med læringsmiljø, tilpasset opplæring, med mer.

En skolebidragsindikator forsøker å måle skolens læringsbidrag. Det vil si at indikatoren korrigerer for tidligere elevprestasjoner og familiebakgrunn³. Indikatoren for 1.-4. trinn korrigerer kun for

³ Foreldrenes utdanningsnivå, husholdningsinntekt og elevenes innvandringsbakgrunn.

familiebakgrunn. Det vil si at skolebidragsindikatoren viser forskjellen mellom faktiske resultater og forventede resultater⁴. Dette er en relativ størrelse hvor alle skolene måles mot et landsgjennomsnitt. Indikatorer med positivt fortegn tyder på at skolens bidrag er over landsgjennomsnittet, mens et negativt fortegn tyder på at bidraget er lavere⁵. Hver indikator viser et samlet resultat for engelsk, lesing og regning for to årskull (SSB 2017, Utdanningsdirektoratet 2020b).

Tabellen under viser kommunens skolebidragsindikator for 1-4. trinn, 5.-7. trinn og 8.-10. trinn i periodene 2014-2015, 2015-2016, 2016-2017 og 2017-2018.

Tabell 4 Skolebidragsindikator 2014-2018

	2017+2018	2016+2017	2015+2016	2014+2015
1.-4. trinn	-0,4	0,1	-0,2	-0,2
5.-7. trinn	-1,5	-1,8	-2,2	-1,6
8.-10. trinn	-0,8	0	0,1	-1,6

Kilde: Utdanningsdirektoratet 2020b

Tabellen viser at skolebidraget i Eidsvoll for 5.-7. trinn er betydelig lavere enn landsgjennomsnittet gjennom hele perioden. Skolebidraget er noe større på de andre trinnene, men likevel lavere enn landsgjennomsnittet i flere år.

3.4 Læringsmiljø

Elevundersøkelsen gir elevene mulighet til si sin mening om hvordan de trives på skolen og med skolearbeidet. Spørsmålene berører ulike temaer, herunder læringskultur, elevdemokrati og medvirkning, faglig utfordring, felles regler, trivsel, mestring, støtte fra lærerne, motivasjon, vurdering for læring og støtte hjemmefra. Det er obligatorisk for grunnskolene å gjennomføre elevundersøkelsen på 7. trinn og 10. trinn.

Tabellen under viser kommunens og nasjonale resultater fra elevundersøkelsen for 2019. Elevene har svart på en skala fra 1-5, der 5 er beste verdi.

⁴ Forventede resultater tar hensyn til elevenes forutsetninger som familiebakgrunn og tidligere prestasjoner.

⁵ Negativ verdi betyr altså ikke at skolen bidrar negativt til elevenes resultater.

Tabell 5 Elevundersøkelsen 2019

	7. trinn		10. trinn	
	Eidsvoll	Nasjonalt	Eidsvoll	Nasjonalt
Læringskultur	3,7	4,0	3,5	3,8
Elevdemokrati og medvirkning	3,6	3,8	3,0	3,4
Faglig utfordring	4,1	4,0	4,1	4,3
Felles regler	4,3	4,4	3,8	4,0
Trivsel	4,2	4,3	3,9	4,1
Mestring	3,9	4,0	3,7	3,9
Støtte fra lærerne	4,3	4,4	3,8	4,0
Motivasjon	3,6	3,8	3,2	3,5
Vurdering for læring	3,6	3,9	3,1	3,3
Støtte hjemmefra	4,2	4,3	4,0	4,1
Utdanning og yrkesveiledning*			3,6	3,8

Kilde: Utdanningsdirektoratet 2020c

* Kun 10. trinn svarer på spørsmål om utdanning og yrkesveiledning.

Tabellen viser at med unntak av området faglig utfordring på 7. trinn så svarer elevene i Eidsvoll gjennomgående mer negativt enn det nasjonale gjennomsnittet. Den største differansen er området elevdemokrati og medvirkning, der elevene i Eidsvoll svarer 0,4 poeng lavere enn landsgjennomsnittet.

Elevundersøkelsen stiller også spørsmål om mobbing. Tabellen nedenfor viser elevundersøkelsens resultater for mobbing i Eidsvoll og nasjonalt i perioden 2015-2019.

Tabell 6 Mobbing 2015-2019

	7. trinn		10. trinn	
	Eidsvoll	Nasjonalt	Eidsvoll	Nasjonalt
2016-17	12,4	7,1	8,0	7,7
2017-18	6,9	7,2	14,0	8,3
2018-19	6,0	7,0	13,8	7,1
2019-20	8,5	7,1	12,2	6,6

Kilde: Utdanningsdirektoratet 2020c

Elevundersøkelsen viser at med unntak av resultatene for 7. trinn i 2017 og 2018 så svarer en høyere andel av elevene i Eidsvoll at de blir mobbet av medelever, mobbet digitalt (på skolen) og/eller mobbet av voksne på skolen 2-3 ganger i måneden eller oftere. Det er blant elever på 10. trinn at forskjellene mellom Eidsvoll og landsgjennomsnittet er størst.

4 REVISJONSKRITERIER

Revisjonskriterier er de normer og krav som kan stilles til kommunens virksomhet på det området som er gjenstand for en forvaltningsrevisjon. Revisjonskriteriene er dermed den målestokken som kommunens praksis holdes opp mot. Revisjonskriterier kan utledes fra blant annet lover og forskrifter, kommunenes egne rutiner og hva som anses som god forvaltningsskikk og faglig anerkjente normer på området.

I denne undersøkelsen er revisjonskriteriene utledet fra følgende kilder:

- Lov om grunnskolen og den videregående opplæringa (opplæringslova).
- Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven).
- Forskrift til opplæringslova av 23. juni 2006 nr. 724 (forskrift til opplæringslova).
- Prop. 46 L *Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)* (2017-2018).
- KS og Utdanningsdirektoratet 2007: Veileder om Kravet til skoleeiers «forsvarlige system» i henhold til opplæringslova § 13-10.
- Eidsvoll kommune 2016: *Strategiplan for kvalitetsarbeid 2016-2025*.

4.1 Kommunens ansvar for opplæring og kvalitetsutvikling i skolen

Opplæringsloven (§ 1-1) slår fast at skolene skal bidra til å gi elevene grunnleggende ferdigheter for fremtiden: «Opplæringa i skole og lærebedrift skal, i samarbeid og forståing med heimen, opne dører ot verda og framtida og gi elevane og lærlingane historisk og kulturell innsikt og forankring.»

I forskrift til opplæringslova (§ 1-1) står det videre at opplæringen skal samsvare med Læreplanverket etter Kunnskapsløftet. Læreplanverket omfatter den generelle delen av læreplanen, prinsipp for opplæringen, læreplan for fag, samt fag- og timefordeling. Læreplanverket bygger på elleve grunnleggende prinsipper:

- 1) gi alle elever like muligheter til å utvikle sine evner og talenter individuelt og i samarbeid med andre
- 2) stimulere elevenes lærelyst, utholdenhet og nysgjerrighet
- 3) stimulere elevene til å utvikle egne læringsstrategier og evne til kritisk tenkning
- 4) stimulere elevene i deres personlige utvikling og identitet, i det å utvikle etisk, sosial og kulturell kompetanse og evne til demokratiforståelse og demokratisk deltakelse
- 5) legge til rette for elevmedvirkning og for at elevene kan foreta bevisste verdivalg og valg av utdanning og fremtidig arbeid
- 6) fremme tilpasset opplæring og varierte arbeidsmåter
- 7) stimulere, bruke og videreutvikle den enkelte lærers kompetanse
- 8) bidra til at lærere fremstår som tydelige ledere og som forbilder for barn og unge
- 9) sikre at det fysiske psykososiale arbeids- og læringsmiljøet fremmer helse, trivsel og læring
- 10) legge til rette for samarbeid med hjemmet og sikre foreldres/foresattes medansvar i skolen
- 11) legge til rette for at lokalsamfunnet blir involvert i opplæringen på en meningsfull måte

4.2 Forsvarlig system for å følge opp resultater

Ifølge opplæringslova § 13-10 skal kommunen ha et forsvarlig system for å vurdere om kravene i lov og forskrift blir oppfylt, herunder å følge opp resultatene fra både disse vurderingene og de nasjonale kvalitetsvurderingene. Det er også en del av oppfølgingsansvaret å utarbeide en årlig rapport om tilstanden i grunnskoleopplæringen, som skal drøftes av skoleeier som er kommunestyret.

Kravet om et forsvarlig system medfører at kommunen må ha på plass tilfredsstillende internkontroll slik det er beskrevet i kommuneloven § 25-1⁶. Internkontrollen skal være systematisk og tilpasses virksomhetens størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold (andre ledd).

Kommunedirektøren har, ifølge kommuneloven § 25-1 tredje ledd, ansvar for følgende:

- a. utarbeide en beskrivelse av virksomhetens hovedoppgaver, mål og organisering
- b. ha nødvendige rutiner og prosedyrer
- c. avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik
- d. dokumentere internkontrollen i den formen og det omfanget som er nødvendig
- e. evaluere og ved behov forbedre skriftlige prosedyrer og andre tiltak for internkontroll.

Utdanningsdirektoratet og KS har utarbeidet Veileder om Kravet til skoleeiers «forsvarlige system» (2007). Det vises her til at ett av hovedformålene med kravene til forsvarlig system er å bidra til kvalitetsutvikling hos skoleeierne. Systemet bør ifølge veilederen utarbeides slik at det tilfører skoleeier en merverdi. Dette gjelder ikke bare for å sikre etterlevelse av lover og forskrifter, men også for å forbedre kvaliteten i skolen og sikre kontroll i egen opplæringsvirksomhet.

Kravet om et forsvarlig system gjelder for hele opplæringsområdet, og samtlige bestemmelser i opplæringsloven med forskrifter. Revisjonen vil i denne sammenheng legge hovedvekt på kommunens systemer og rutiner i forbindelse med oppfølging av resultater fra nasjonale prøver. Dette omfatter rutiner for informasjonshenting og systematisk vurdering av resultater. I tillegg bør analysene føre til at det settes inn tiltak for de elevene som trenger det.

Ut fra gjennomgangen over utledes følgende kriterier til problemstilling 1:

⁶ § 25-1 i kommuneloven er enda ikke trådt i kraft, men bestemmelsen er i tråd med § 23 i kommuneloven fra 1992 og anerkjent faglitteratur på området som for eksempel heftet *Rådmannens internkontroll – hvordan få orden i eget hus?* fra KS.

Problemstilling 1	Revisjonskriterier
I hvilken grad har kommunen et forsvarlig system for å følge opp resultater fra nasjonale prøver?	➔ Skoleeier bør ha rutiner, prosedyrer og praksis ○ for å gjennomføre systematiske analyser av resultatene fra nasjonale prøver ○ for å sette inn tiltak for de elevene som trenger det

4.3 Kvalitets- og utviklingsarbeid i Eidsvollskolen

4.3.1 Tydelig retning

Eidsvoll kommune har utarbeidet en egen strategiplan for kvalitetsarbeid i skolen. Planen definerer kommunens overordnede målsettinger og prioriterte områder for perioden 2016-2025. Kommunens overordnede målsetting er følgende:

Eidsvoll kommune har en fremtidsrettet skole med fokus på den enkelte elevs mulighet til å utvikle sine ferdigheter for å mestre morgendagens samfunns- og arbeidsliv (Eidsvoll kommune 2016, 6).

Strategiplanen tar utgangspunkt i opplæringsloven og læringsplakatens grunnleggende prinsipper. I tillegg definerer strategiplanen tre verdier; «respekt», «inkludering» og «ansvar». Sammen utgjør disse de grunnleggende prinsippene for kvalitetsarbeidet for skolene i Eidsvoll.

Det oppgis på side 3 i strategiplanen at planen skal være til hjelp for skolene i «den evige prosessen» mot den gode skole. Data fra ulike analyser og kartlegginger er grunnlaget for valg av fokusområder i planen og gir informasjon om dagens situasjon. Videre står det at «gjennom Strategiplanen er [kommunen] på vei til ØNSKET-SITUASJON».

Revisjonen legger til grunn at strategiplanen er til hjelp for skolene i deres kvalitets- og utviklingsarbeid. Vi forutsetter videre at dersom kvalitets- og utviklingsarbeidet skal bidra til å lede skolene mot «ønsket-situasjon», bør det være en tydelig retning i arbeidet.

4.3.2 Fokusområder for utvikling

Strategiplanen angir tre fokusområder som kommunen ønsker å prioritere: grunnleggende ferdigheter, læringsmiljø og vurdering for læring. Valg av fokusområder er tatt på bakgrunn av resultater fra elevenes læringsresultater, elevundersøkelsen og ståstedsanalysen. Elevråd, foreldrenes arbeidsutvalg (FAU) og skolens ansatte har gitt innspill til planen. Kommuneadministrasjonen har gjort politikerne kjent med planen underveis.

Grunnleggende ferdigheter dreier seg om elevenes kunnskap i lesing, regning, skriving, digitale ferdigheter og muntlige ferdigheter som sammen utgjør grunnleggende forutsetninger for læring og utvikling i skole, arbeid og samfunnsliv (Kunnskapsløftet). *Læringsmiljø* dreier seg om et trygt og godt skolemiljø. *Vurdering for læring* viser til en vurderingspraksis som motiverer og har læring som mål. For hvert av områdene beskriver planen målsettinger, status og kjennetegn for ønsket situasjon. Til sammen definerer strategiplanen 22 kjennetegn for de tre områdene.

Under det andre fokusområdet om læringsmiljø står det:

Lærerens evne til å skape et tillitsfullt læringsmiljø med fokus på læringsbehov, samarbeidet med elevene og elevenes egenvurdering, står øverst på forskernes liste over faktorer som bidrar mest til bedre læringsresultat hos elevene.

Eidsvoll kommune 2016, 11

Revisjonen legger derfor til grunn at et godt læringsmiljø på skolene er særlig viktig for å bidra til bedre læringsresultat hos elevene.

4.3.3 Kvalitetssikring og kvalitetsutvikling - skoleeiers oppfølging

Ifølge strategiplanen legger kommunen til grunn § 2-1 og § 2-2 i forskrift til opplæringslova når det gjelder kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i Eidsvollskolen. Skolen skal jevnlig vurdere i hvilken grad organisering, tilrettelegging og gjennomføring av opplæringen bidrar til å nå de målene som er satt i Lærerplanen for Kunnskapsløftet (§ 2-1). I tillegg skal kommunen medvirke til å etablere administrative system, samt innhente statistiske og andre opplysninger som trengs for å vurdere tilstanden og utviklinga innenfor opplæringen (§ 2-2).

For å vurdere tilstand og utvikling på den enkelte skole oppgis i strategiplanen at følgende skal gjennomføres:

- Skolebasert vurdering gjennom ståstedsanalysen og andre kartlegginger som skal gi en oversikt over skolenes tilstand når det gjelder læringsmiljø.
- Årlig skriftlig utviklingsplan utarbeides på hver enkelt skole.
- Gjentakende ledersamtaler gjennom året mellom skoleleder og skoleeier for å følge opp resultater og tiltak i utviklingsplan. Slik skal skolen få støtte i sitt utviklingsarbeid og skoleeier få innsikt i skolens praksis.
- Årlig skriftlig tilbakemelding av forbedringsarbeidet på hver enkelt skole til skoleeier, med beskrivelse av effekten av forbedringsarbeidet, organisering og kompetanseheving, samt tiltak for neste år.
- Tilstandsrapport med tiltak
- Skolens egenvurdering i forbindelse med de ulike kjennetegnene innen fokusområdene.

Revisjonen legger til grunn at skoleeier følger opp pedagogisk ledelse slik strategiplanen tilsier og sikrer forankring av kvalitets- og utviklingsarbeidet blant de ansatte.

Ut fra gjennomgangen over utledes følgende kriterier til problemstilling 2:

Problemstilling 2	Revisjonskriterier
I hvilken grad følger kommunen opp strategiplanen for kvalitetsarbeid i skolen?	➔ Kommunen bør sørge for en tydelig retning i kvalitets- og utviklingsarbeidet.➔ Kommunen bør legge til rette for et godt læringsmiljø.➔ Kommunen bør følge opp pedagogisk ledelse i henhold til strategiplanen og sikre forankring av kvalitets- og utviklingsarbeidet på skolene.

5 OPPFØLGING AV NASJONALE PRØVER

Et forsvarlig system og god internkontroll skal legge til rette for at kommunens drift samsvarer med lover, forskrifter og vedtak. Den kan også bidra til at kommunens drift blir mer målrettet og effektiv. Dette er en prosess iverksatt og gjennomført av virksomhetens ledere og ansatte. Internkontrollen bygger på et systematisk arbeid for å oppdage feil og mangler, sikre måloppnåelse, samt sørge for kvalitet og kvalitetsforbedring.

Nasjonale prøver gir kunnskap om elevenes ferdigheter. I tillegg danner prøvene grunnlag for underveisvurdering og kvalitetsutvikling på alle nivåer i skolesystemet. Systematiske analyser og oppfølging av resultatene kan dermed bidra til å sikre kvalitet og kvalitetsutvikling i Eidsvollskolen.

Problemstilling 1	Revisjonskriterier
I hvilken grad har kommunen et forsvarlig system for å følge opp resultater fra nasjonale prøver?	➔ Skoleeier bør ha rutiner, prosedyrer og praksis ○ for å gjennomføre systematiske analyser av resultatene fra nasjonale prøver ○ for å sette inn tiltak for de elevene som trenger det

5.1 Oppfølging fra skoleadministrasjon

5.1.1 Rutiner og prosedyrer for oppfølging av nasjonale prøver

Kommunen har utarbeidet et dokument som beskriver prosedyrer for gjennomføring av nasjonale prøver. Prosedyren viser en tidsplan for ulike aktiviteter og handlinger. Skoleadministrasjonen og rektor har ansvar for hver sine aktiviteter.

Prosedyren beskriver aktiviteter i forkant, under og etter gjennomføring av nasjonale prøver. I forkant skal skoleadministrasjon gå gjennom prosedyren i rektormøte. Rektorene skal gjøre seg kjent med retningslinjer og sikre at lærere, elever og foresatte er forberedt. Rektorene skal også sikre at praktiske forhold er i orden, og at alle elever som ikke har fritak gjennomfører prøven innen fristen. Under prøven skal rektorene sørge for at elevene er motiverte og har så gode forhold som mulig. Når det gjelder etterarbeid står det følgende:

Rektor skal sørge for at resultatene fra nasjonale prøver på den enkelte skole brukes til å videreutvikle skolens totale læringsmiljø (§2-1).

Videre følger ni aktiviteter som beskriver mer detaljert hvordan skoleadministrasjonen⁷ og rektor skal følge opp resultatene. Aktivitetene strekker seg fra rett etter resultatene er kjent til august

⁷ Omtalt som virksomhetsleder (VL) i kommunens prosedyre.

påfølgende skoleår. Nedenfor vises et utdrag fra kommunens prosedyre for å følge opp resultatene fra nasjonale prøver, samt hvem som er ansvarlig for de ulike aktivitetene.

Tid	Aktivitet, handling, beskrivelse	Ansvarlig
Etterarbeid		
Kontinuerlig	Rektor skal sørge for at resultatene fra nasjonale prøver på den enkelte skole brukes til å videreutvikle skolens totale læringsmiljø (§ 2-1).	Rektor
Rett etter resultater er kjent	Rektor skal i samarbeid med aktuelle personer analysere resultatene og gjøre målrettede tiltak for å styrke den enkelte elevs lærings situasjon (hvis tiltak; se nederst i prosedyren).	Rektor
Rett etter at resultatene er kjent på egen skole	Rektor inviterer PPT til analyse og drøfting av resultater på Nasjonale prøver på 5.trinn.	rektor
Okt/nov / des	Resultatene fra nasjonale prøver drøftes med elev og foresatte i utviklingssamtaler.	Rektor
Okt/nov/des	Resultatene for den enkelte skole drøftes i eget lærende møte med skolens pedagogiske personale for å utvikle skolens pedagogiske praksis.	Rektor
Desember	Resultatene drøftes i skolens samarbeidsutvalg.	Rektor
Okt-desember	Resultatene for den enkelte skole er tema i styringsdialogen mellom rektor og virksomhetsleder.	Virksomhetsleder
Januar	Resultatene er tema i lærende møte i rektormøte.	Virksomhetsleder
1.8	Skolens årsrapport skal inneholde resultater og tiltak for videreutvikling.	Rektor
August	Resultatene skal presenteres for Hovedutvalg Oppvekst og Kultur sammen med virksomhetens tilstandsrapport.	Virksomhetsleder
Hvis tiltak for enkelt elev eller gruppe	Gjennomføring av tiltak over en bestemt periode.	Rektor
I henhold til tiltak	Ny kartlegging.	rektor
I henhold til tiltak	Drøfting av resultater og tiltak på skolen.	rektor
I henhold til tiltak	Drøfte med elev og foresatte.	rektor
I henhold til tiltak	Vurdere om elevens vansker skal drøftes videre med f.eks PPT.	rektor

Kilde: Eidsvoll kommune 2015

Saksbehandlingssystemer

Kommunen bruker saksbehandlingssystemet Ephorte for å registrere informasjon og vedtak om fritak fra nasjonale prøver. Videre bruker kommunen PAS for å registrere elevresultater og elevmapper for å registrere elevenes skriftlige besvarelser. I tillegg innførte kommunen verktøyet Conexus Engage høsten 2018, der skolene kan registrere resultater fra nasjonale prøver og andre kartlegginger for hver enkelt elev. En slik systematisering gjør det enklere for skolene å følge opp elevenes læringsutbytte på både elevnivå og skolenivå.

Eidsvoll kjøper også lisens til 1310.no. 1310.no er en nettside som hjelper skoleadministrasjonen å oppfylle kravet til et forsvarlig system. Dette gir alle skolene og brukerne tilgang til systemet.

Kommunen får også tilgang til et ferdig årshjul med gjøremål som er koplet til aktuell paragraf i Opplæringsloven.

5.1.2 Oppfølging fra skoleadministrasjonen i praksis

Skolesjef oppgir i intervju at han følger opp nasjonale prøver i henhold til kommunal prosedyre som beskriver rutiner og tiltak. For eksempel har rektor en egen gjennomgang med sitt personale, og skolesjefen følger opp skolens analyser i faste rektormøter. Dette er en fast rutine i kommunens årshjul og i 1310.no.

Flere rektorer oppgir i intervju at resultater på nasjonale prøver tas opp på rektormøtet. Det er imidlertid en opplevelse av at diskusjonen ikke går i dybden, men er på et generelt og overordnet nivå. Resultatene drøftes på kommunalt nivå og ikke på skolenivå. En rektor oppgir for eksempel i intervju at det i liten grad stilles reflekterende spørsmål om årsaker til skolens resultater på nasjonale prøver. Rektor presiserer «at det er årsakene som er interessante, ikke resultatene i seg selv, og diskusjonene stopper gjerne ved resultatene».

Skolesjef og pedagogisk rådgiver oppgir at skoleadministrasjonen arbeider sammen med skolelederne for å følge lærerplaner fremfor en lærebok, blant annet gjennom nettverksarbeid. Dette er en kulturendring som tar lang tid. Samtidig mener de at skolene og lærerne i Eidsvoll tradisjonelt har jobbet litt «på hver sin tue», og at andre kommuner kanskje har vært flinkere til å prioritere og å systematisere arbeidet med kompetansemålene i lærerplanen.

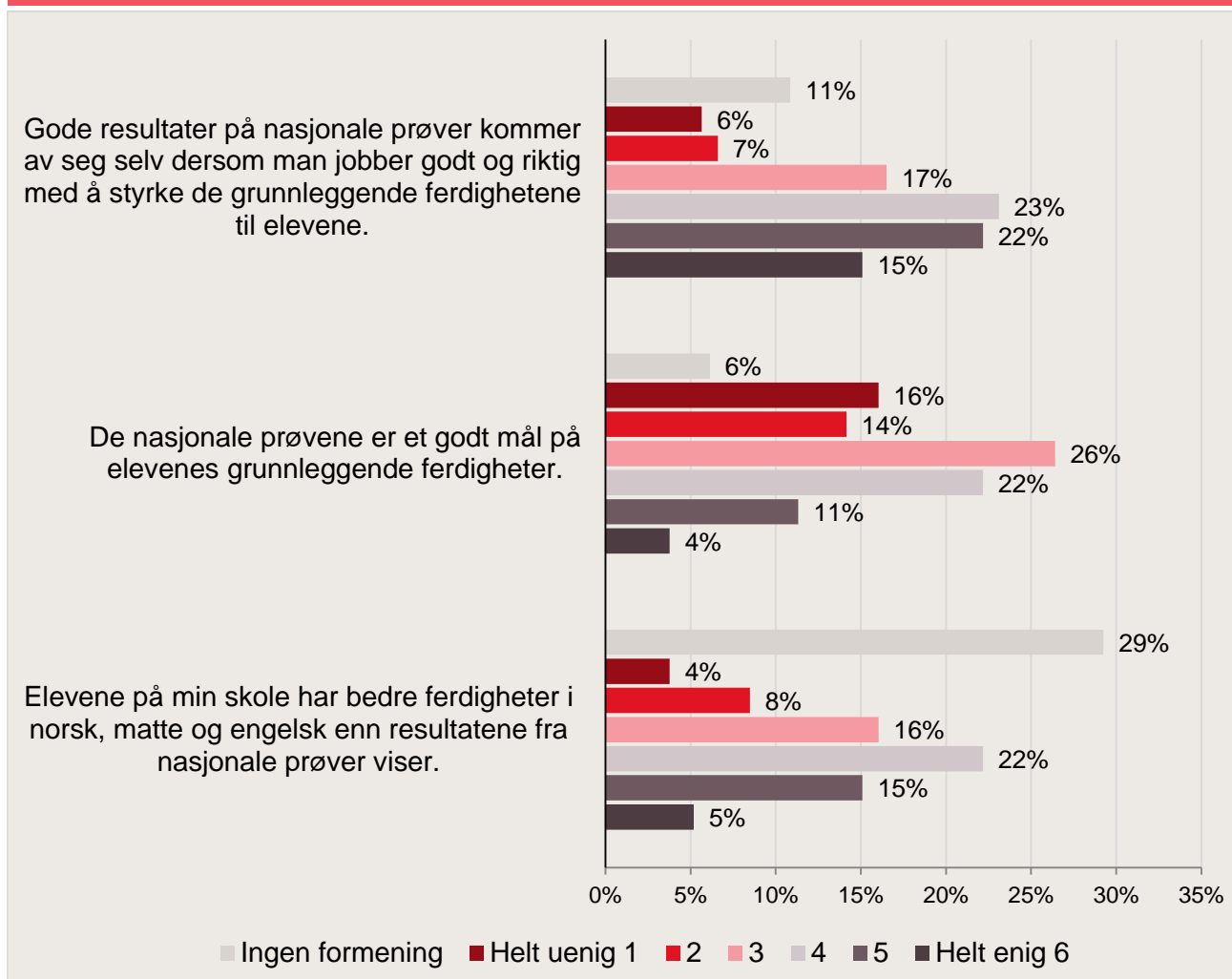
5.2 Nasjonale prøver som verktøy

Skoleadministrasjonen peker i intervju med revisjonen på at nasjonale prøver er gode prøver og et godt verktøy for lærere for å kunne se på nivået for hver elev, spesielt 8. og 9. trinn. De legger til at prøvene må tolkes med forsiktighet. Blant annet gjør en normalfordeling fra et nasjonalt gjennomsnitt det vanskelig å sammenligne resultater over tid. Videre mener de at kompetansemål som nasjonale prøver måles opp mot, ikke alltid henger sammen med hvordan lærere planlegger undervisningen. Enkelte lærere jobber mer med kunnskapsmål i lærebok fremfor kompetansemål fra lærerplanen, og det kan føre til at elevene tilegner seg annen kunnskap enn det som nasjonale prøver måler.

Noen av rektorene som er intervjuet peker på at det kan være små marginer som gjør utslag i resultatene fra nasjonale prøver. Det blir i intervju også nevnt at det er krevende for elevene å sitte stille og være konsentrert i 60 min. Det er ikke alle som klarer dette, og det er også noe det må trenes på. Dette er også noe som blir nevnt i kommentarfeltet av flere av de ansatte i spørreundersøkelsen.

Revisjonen har sendt ut en spørreundersøkelse til alle pedagogisk ansatte i Eidsvollskolen (ikke ledelsen). I spørreundersøkelsen ble de ansatte spurt om å vurdere flere påstander knyttet til de nasjonale prøvene. Svarene fremstilles i diagram 4.

Diagram 5 De ansatte om nasjonale prøver

Kilde: RRI 2019, N=212

I diagrammet over ser vi at 60 prosent av de ansatte er enige (15 prosent helt enige, 45 prosent delvis enige) i at gode resultater på nasjonale prøver vil komme av seg selv dersom man jobber godt og riktig med å styrke de grunnleggende ferdighetene til elevene. Samtidig er det kun fire prosent som er helt enige, 33 prosent delvis enige, i at de nasjonale prøvene er et godt mål på elevenes grunnleggende ferdigheter. Videre er over 40 prosent helt eller delvis enige i påstanden om at elevene på skolen har bedre ferdigheter enn resultatene fra nasjonale prøver tilsier. De ansatte ser derfor ut til å være splittet med hensyn til spørsmålet om nasjonale prøver er et godt mål på elevenes ferdigheter.

5.3 Rutiner for analyse og oppfølging av resultater på skolenivå

Revisjonen har intervjuet rektorene på fem av kommunens ti skoler. Blant annet spurte vi om hvordan man på den enkelte skole jobber for å følge opp resultatene av nasjonale prøver. Det går frem av svarene at skolene har noe ulik praksis for å følge opp resultatene. De rektorene som har svart på dette (revisjonen mangler data fra én rektor) svarer at de drøfter resultatene med

avdelingslederne og lærerne. Noen tar også med spesialpedagogisk koordinator og eventuelt også PPT. En av rektorene på oppgir at hennes barneskole har en plan som gjelder for alle trinn, der oppfølging av resultatene etter nasjonale prøver beskrives.

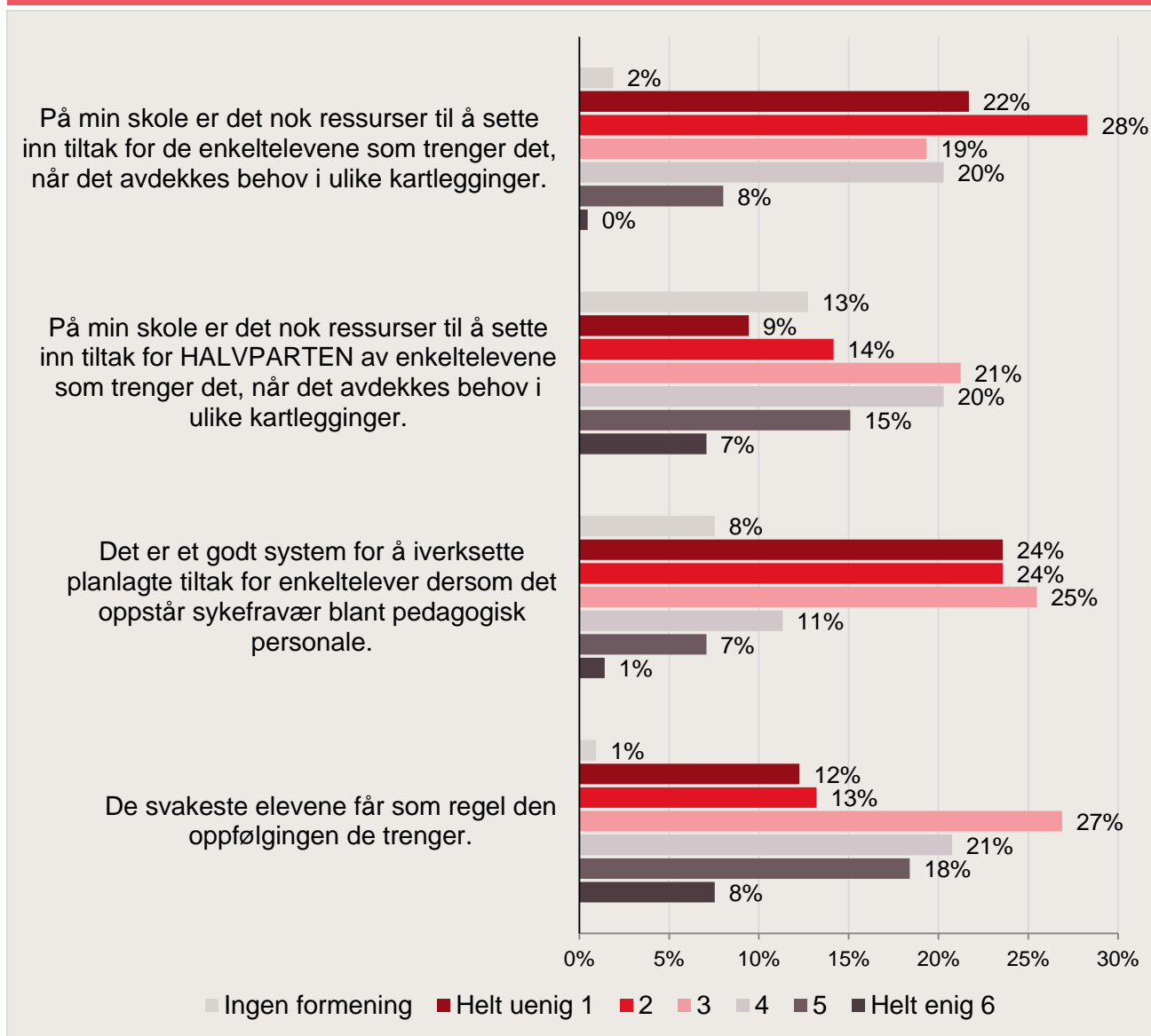
Rektorene oppgir videre at det settes inn tiltak, gjerne gruppevis, etter at ledere, lærere og andre relevante aktører har analysert resultatene. En av rektorene beskriver praksisen på sin skole slik:

[...] skolen analyserer resultatene og vurderer enkeltelever i gruppen med mulige tiltak for hvert nivå, nivå 1-3, noen uker etter nasjonale prøver. I analysen deltar PPT, kontaktlærer og spesialpedagogisk koordinator. Foresatte innkalles også til oppfølgingsmøte i de tilfellene der ekstra tiltak vurderes. Elevene deles en periode inn i tre grupper etter nivåene de har havnet på. De vurderer særlig om skolen kan løfte noen av elevene, for eksempel elever som er tett opptil et høyere nivå.

Rektor oppgir videre at alle lærere på den aktuelle skolen har gjennomført nasjonale prøver de siste to årene. Det pekes på at det er viktig for at lærerne skal få en felles forståelse av hvilke ferdigheter elevene skal mestre.

I spørreundersøkelsen til alle pedagogisk ansatte i Eidsvollskolen ble de ansatte blant annet bedt om å svare på påstander om tiltak for å møte elevenes behov. En stor majoritet (84 prosent) av de ansatte er helt eller delvis enig i at det gjennomføres tilstrekkelige kartlegginger for å avdekke elevenes behov. Det synes imidlertid å være utfordringer i forbindelse med det å sette inn tiltak for å møte disse behovene. Diagrammet under sier noe om hva de ansatte mener om dette.

Diagram 6 Tiltak for å møte elevenes behov

Kilde: RRI 2019, N=212

Diagrammet viser at ingen av de ansatte som har svart på undersøkelsen er helt enige i at det er nok ressurser til å sette inn tiltak til enkeltelever som trenger det når det avdekkes behov i ulike kartlegginger. På spørsmål om det er nok ressurser til å sette inn tiltak til *halvparten* av de som trenger det svarer kun syv prosent at de er helt enige. Videre er over 70 prosent helt eller delvis uenige i at det er et godt system for å iverksette planlagte tiltak for enkeltelever dersom det oppstår sykefravær blant pedagogisk personale. Når det gjelder påstanden om at de svakeste elevene som regel får den oppfølgingen de trenger, er rett over 50 prosent helt eller delvis uenige i denne påstanden.

5.4 Revisjonens vurdering og konklusjon

Det er i undersøkelsen lagt til grunn at kommunen skal ha et forsvarlig system og god internkontroll når det gjelder arbeidet med å følge opp resultater fra nasjonale prøver. Dette innebærer både å sikre at det gjennomføres systematiske analyser av resultatene, samt at det settes inn tiltak for de elevene som trenger det.

Undersøkelsen viser at kommunen har skriftlige prosedyrer for gjennomføring av nasjonale prøver, der er det også beskrevet ulike aktiviteter som skal utføres etter at resultatene foreligger. Videre er det rutine for å analysere resultatene på skolene, selv om det synes å være noe ulik praksis fra skole til skole for hvordan dette gjøres. Det er imidlertid en opplevelse blant flere av rektorene at det reflekteres for lite rundt årsakene til resultatene, og at diskusjonen mellom rektorer og skoleadministrasjon er på et for overordnet og generelt nivå.

Når det gjelder å sette inn tiltak for de elevene som trenger det, viser undersøkelsen at lærerne mener det er flere mangler, særlig med hensyn til ressurser. I tillegg er over 70 prosent helt eller delvis uenige i at det er et godt system for å iverksette planlagte tiltak for elever dersom det oppstår sykefravær blant de ansatte.

Revisjonens vurdering er at kommunen har rutiner, prosedyrer og praksis for å følge opp resultatene. Det er imidlertid et forbedringspotensial med hensyn til analyse av resultatene, herunder refleksjon og diskusjon på overordnet nivå rundt årsakene til resultatene. Revisjonen mener også at kommunen bør legge bedre til rette for at det settes inn tiltak for de elevene som trenger det.

På bakgrunn av dette er revisjonens anbefaling:

Rådmannen bør sikre at kommunen har et godt nok system for å følge opp resultatene fra nasjonale prøver, herunder legge til rette for at det settes inn tiltak for de elevene som trenger det.

6 KVALITETS- OG UTVIKLINGSARBEID I EIDSVOLLSKOLEN

Formålet med denne undersøkelsen er å vurdere kommunens innsats for å styrke læringsresultatene i skolen. I kapittel 3 gis det en fremstilling av resultatene i Eidsvollskolen de siste årene. Fremstillingen viser at resultatene er svakere i Eidsvoll enn på landsbasis, og det er så langt lite i tallene som tyder på at resultatene styrker seg over tid. Dette bildet endrer seg ikke nevneverdig når vi benytter SSBs skolebidragsindikator for å justere for eventuelle forskjeller mellom elever i Eidsvoll kommune og andre kommuner, når det gjelder familiebakgrunn.

Kommunen har en overordnet strategiplan for kvalitetsarbeid i skolen. Det oppgis i planen at den skal bringe skolene videre mot ønsket-situasjon og «være til hjelp i den evige prosessen mot den gode skole». Revisjonen ser i det følgende nærmere på hvordan kommunen følger opp strategiplanen som er sentral for kvalitets- og utviklingsarbeidet. De viktigste svakhetene eller manglene i kvalitets- og utviklingsarbeidet vil beskrives for å belyse oppfølgingen av planen.

Problemstilling 2	Revisjonskriterier
I hvilken grad følger kommunen opp strategiplanen for kvalitetsarbeid i skolen?	➔ Kommunen bør sørge for en tydelig retning i kvalitets- og utviklingsarbeidet. ➔ Kommunen bør legge til rette for et godt læringsmiljø. ➔ Kommunen bør følge opp pedagogisk ledelse i henhold til strategiplanen og sikre forankring av kvalitets- og utviklingsarbeidet på skolene.

6.1 Svakheter i kvalitets- og utviklingsarbeidet

Revisjonen har i denne undersøkelsen forsøkt å ta rede på om det er svakheter eller mangler i kvalitets- og utviklingsarbeidet i Eidsvoll kommune. Med utgangspunkt i kommunens strategiplan for kvalitetsarbeid i skolene har vi sendt ut en spørreundersøkelse til alt pedagogisk personale (ikke administrativ ledelse) i Eidsvollskolen, samt intervjuet halvparten av rektorene. Analyser av disse dataene viser at det synes å være flere utfordringer i kvalitets- og utviklingsarbeidet.

For det første viser undersøkelsen at kommunen har et utviklingspotensial når det gjelder å motivere og legge til rette for læring, det vil si at det er behov for å jobbe videre med å få på plass et godt læringsmiljø. For det andre synes det å mangle en rød tråd i utviklingsarbeidet. Undersøkelsen viser at det er en opplevelse av for mange fokusområder og for lite målrettet, langsiktig utviklingsarbeid. For det tredje er det mangler i forbindelse med oppfølging og forankring av utviklingsarbeidet. I det følgende vil disse tre svakhetene presenteres og beskrives nærmere.

6.2 Motivere og legge til rette for læring

6.2.1 Målet om et godt læringsmiljø

Læringsmiljø er ett av de tre fokusområdene i kommunens strategiplan. Følgende mål er satt opp for læringsmiljø: «Alle elever opplever seg verdsatt og inkludert på en måte som fremmer læring, mestring og motivasjon, og opplever lærere som styrer læringsaktiviteter med tydelighet, respekt og engasjement».

Kommunen har en egen prosedyre som beskriver hvordan skolene følger opp aktivitetsplikten for å sikre at eleven har et trygt og godt skolemiljø (opplæringslova § 9). Prosedyren beskriver aktiviteter og handlinger fordelt utover skoleåret, samt hvem som er ansvarlig. Blant annet skal skoleadministrasjonen følge opp aktivitetsplaner ved å føre statistikk per skole og drøfte statistikken annenhver måned i rektormøter. Skoleadministrasjonen skal gi skolene veiledning ved avdekking av manglende praksis, og følge rektor opp inntil rett praksis er på plass. I tillegg har også skoleadministrasjonen ansvar for å sikre at alle skolene har kompetanse på dette området. Videre beskriver prosedyren at skoleadministrasjonen gjennomfører stikk kontroll av skolenes aktivitetsplikt og varslingsrutiner, samt en årlig evaluering av kommunens og skolenes prosedyrer og praksis i henhold til lovverk og forskrifter (Eidsvoll kommune udatert).

I strategiplanen for kvalitetsarbeid trekkes det frem en rekke kjennetegn på hvordan dette målet om godt læringsmiljø skal oppfylles i Eidsvollskolen. Det skal i skolenes årsmeldinger rapporteres på disse kjennetegnene gjennom at skolen via ledelsen på en skala fra 1-5 vurderer i hvilken grad kjennetegnene er beskrivende for situasjonen ved den aktuelle skolen. Under ser vi resultatet fra revisjonens spørreundersøkelse til alt pedagogisk personale i Eidsvollskolen, som ble bedt om å gjøre en tilsvarende vurdering.

Tabell 7 Kjennetegn på godt læringsmiljø

Kjennetegn	Gjennomsnitt spørreundersøkelse
Alle elever ved vår skole opplever en mobbefri skoledag.	3,3
Alle elever ved vår skole opplever seg verdsatt og anerkjent på en måte som fremmer læring og motivasjon.	3,8
Alle elever ved vår skole blir møtt med positive forventninger om mestring.	4,3
Alle lærere ved vår skole har forutsigbare og læringsfremmende positive forventninger og rutiner for arbeidet i klasserommet og kjente konsekvenser.	4,0
Alle lærere ved vår skole har god kjennskap til elevene hvor det bygges gode relasjoner mellom lærer og elev aktivt i hverdagen.	4,2
Alle foresatte ved vår skole opplever å bli tatt med i samarbeid om skolens læringsmiljø.	3,8

Kilde: RRI 2019, N=212

Respondentene ble bedt om å svare på en skala fra 1-5, der 1 betyr at påstanden overhodet ikke er beskrivende for dagens situasjon på skolen respondenten arbeider på og der 5 betyr at påstanden stemmer godt med situasjonen på skolen. Lavest score på 3,3 gis påstanden om at alle elever ved skolen opplever en mobbefri skoledag. Videre gir respondentene en gjennomsnittlig score på 3,8 av 5 når det gjelder påstanden om at alle elever ved skolen opplever seg verdsatt og anerkjent på en måte som fremmer læring og motivasjon.

Revisjonen har intervjuet rektorene på fem av kommunens ti skoler. To av disse rektorene har relativt kort fartstid i Eidsvoll kommune, og har tidligere jobbet som rektor ved andre skoler i andre kommuner og bringer derfor med seg erfaring med utviklingsarbeid fra skoler utenfor Eidsvoll. De tre andre rektorene har lang fartstid i, og erfaring med, skolene i Eidsvoll kommune. Revisjonen stilte i intervju spørsmål til alle de fem rektorene om hvorfor de tror at Eidsvollskolen scorer såpass svakt på nasjonale prøver.

De tre rektorene med lang fartstid i kommunen pekte fremst på sosial demografi (faktorer som søkes å jevnes ut av SSBs skolebidragsindikator) og høy tilflytting som viktige årsaker. Videre ble det pekt på at små marginer kan gjøre seg gjeldende under nasjonale prøver, at andre kommuner muligens fritar svakere elever i større grad enn Eidsvoll og at måten prøvene gjennomføres på kan være krevende for en del elever. Samtidig går det frem av intervju at rektorene generelt opplever læringsmiljø som svært viktig. For eksempel viser en av rektorene til at skolen helt klart så en effekt av arbeidet de to årene skolen hadde læringsmiljø spesielt på agendaen. Rektoren peker videre på at læringsmiljø burde vært spesielt i fokus hele tiden, ikke bare for trivsel men også for å legge til rette for god og effektiv læring.

De to rektorene med kortere fartstid i Eidsvoll kommune oppgir i intervju at utfordringer med læringsmiljø er en av hovedårsakene til elevenes svake resultater. Den ene av de to peker i tillegg på at kvaliteten i den ordinære undervisningen er for dårlig. Den andre rektoren viser til ulike kartlegginger som forteller at det er manglende motivasjon blant elevene som hovedsakelig forklarer skolens svake resultater på nasjonale prøver. Det vil si at elevene ikke er interesserte i læring og skolearbeid. Rektor mener at skolen må prioritere arbeid med læringsmiljø, og at dette er viktigere enn noen av de andre satsningsområdene i kommunen.

Rektoren understreker videre at det ikke er noen grunn til at skolene i Eidsvoll trenger å gjøre det så svakt som de gjør på nasjonale prøver. Elevene i Eidsvoll har etter rektors vurdering evner til å bli best blant kommunene på Øvre Romerike dersom kommunen klarer å motivere elevene.

6.2.2 *Utfordringer og tiltak for bedre læringsmiljø*

Rapporterte utfordringer

I flere av skolenes årsmeldinger pekes det på utfordringer med læringsmiljøet. Blant annet rapporteres i årsmeldingene til Langset og Vilberg skole at de har hatt flere vanskelige elevsaker i løpet av skoleåret. Det dreier seg om trusler og vold mot ansatte, både verbalt og fysisk. I årsmeldingene trekkes det frem eksempler som kasting av stol, elevpult og gjenstander samt stygg språkbruk. Slike episoder forekommer blant både små og store elever. Videre viser tallene fra

elevundersøkelsen, fremstilt i kapittel 3.3, at Eidsvoll scorer dårligere enn landsgjennomsnittet når det gjelder læringsmiljø og mobbing.

I revisjonens spørreundersøkelse til alt pedagogisk personale i Eidsvollskolen pekes det av mange respondenter på ulike utfordringer for læringsmiljøet i kommentarfeltene. Blant annet skriver en av de ansatte:

Store deler av undervisningstiden går med på å roe ned eller snakke til utfordrende elever, som har problemer utover mitt kompetanseområde som lærer og burde ha hatt hjelp fra skolehelsetjenesten eller andre instanser. Dette fører til andre elever mister undervisningstid og motivasjon. Elever som ødelegger undervisning, er slemme eller voldelige med medelever eller lærere får heller ingen konsekvenser for dette (når foreldre er lite samarbeidsvillige), hvilket gjør at andre elever blir frustrerte. Flere elever har gitt uttrykk for at lærerne "ikke gjør noe" med det som skjer, og det stemmer at vi har få konsekvenser.

Mange av de ansatte uttrykker frustrasjon over manglende ressurser, for store klasser og mange elever med behov som lærerne ikke makter å møte, enten på grunn av tidsmangel og/eller kompetansemangel. Se tabell 10 under 6.4.4 for en systematisering av de ansattes tilbakemeldinger til kommuneledelsen som blant annet viser dette.

De ansatte ble bedt om å vurdere hva de mener er de viktigste tiltakene for å bedre læringsmiljøet ved den skolen de jobber på. Maksimalt fire tiltak kunne velges fra en liste på 16 (lista er blant annet utarbeidet med utgangspunkt i fokusgrupper og rapporterte utfordringer i årsrapportene), og disse skulle så rangeres. Resultatet er fremstilt i tabell 8.

Tabell 8 Viktigste tiltak for bedre læringsmiljø

Tiltak	Viktigste tiltak (første prioritet)	Valgt tiltak uavhengig av prioritet
Flere miljøterapeuter*	67	126
Økte ressurser til å sette inn egnede tiltak for elever som mobbes	20	67
Mer målrettet systematisk arbeid for å bedre læringsmiljøet	19	60
Prioritere å sette av minst 30 min i uka til arbeid med klasse- og læringsmiljø	16	77
Bedre skoleledelse	15	37
Økt fokus på relasjonsbygging mellom lærer og enkeltelever	14	61
Økt erfaringsutveksling mellom lærerne	11	50
Økt kompetanse blant skolens ansatte for å forebygge mobbing	11	30
Mer kapasitet hos skolehelsetjenesten	9	45

Tabell 8 Viktigste tiltak for bedre læringsmiljø

Bedre samarbeid mellom barneskole og ungdomsskole	9	33
Bedre tverrfaglig samarbeid, f. eks. med BUP, PPT, SFO ol.	6	45
Annet tiltak (spesifiser nærmere på neste side)	6	12
Bedre kommunikasjon mellom barnehage og barneskole ved overgang	4	17
Jobbe for bedre arbeidsmiljø de ansatte imellom	1	14
Følge opp skolens planer for bedre læringsmiljø	0	15
Avslutte 9A-3-saker raskere	0	6

Kilde: RRI 2019, N=208

*I spørreundersøkelsen ble benevnelsen miljøarbeidere brukt, men i denne rapporten bruker vi begrepet miljøterapeuter da dette er en mer presis benevnelse.

Vi ser i tabellen at flere miljøterapeuter peker seg ut som det viktigste tiltaket etter de ansattes oppfatning. Av 208 respondenter har 126 personer valgt dette tiltaket som et viktig tiltak og 67 av disse mener det er det viktigste på lista. Videre er det mange som mener følgende tiltak er viktig:

- økte ressurser for å sette inn egnede tiltak for dem som mobbes,
- mer målrettet systematisk arbeid for bedret læringsmiljø,
- samt å prioritere å sette av minst 30 min i uka til arbeid med klasse- og læringsmiljø.

Støttetjenester på ungdomsskolene

I Eidsvoll kommune er det ansatt én miljøterapeut på Vilberg ungdomsskole (VUSK) og to miljøterapeuter på Råholt ungdomsskole (RUSK). På RUSK er den ene miljøterapeutstillingen opprettet gjennom å bruke en lærerstilling, ellers får skolene ressurser fra kommunen til én miljøterapeut hver. VUSK har i tillegg en sykepleierstilling som jobber medisinsk og med miljørettet arbeid, samt en sosiallærer som jobber halv tid med miljørettet arbeid og halvtid med karriereveiledning (intervju rektorer VUSK og RUSK).

Rektor for RUSK peker i intervju på viktigheten av å ha miljøterapeuter tilgjengelige for elevene på skolen. Miljøterapeutene bistår elever som trenger noen å snakke med, og fungerer som et supplement til helsesykepleier. I tillegg er miljøterapeutene mer tilgjengelige for elevene enn helsesykepleierne. Rektor for VUSK oppgir at det er en målsetting at miljøterapeuten på skolen skal bruke all tiden sin på forebyggende arbeid, men at mye av tiden går med til brannslukking per i dag.

De to rektorene på VUSK og RUSK oppgir at det på de to ungdomsskolene skal være helsesykepleier tre dager i uka. Rektor for RUSK har likevel inntrykk av at helsesykepleier sjeldent er på skolen. Tiden de er på skolen oppleves som for begrenset da det er mange elever som sliter

psykisk. Til tross for at VUSK har miljøterapeut, helsesykepleier, sosiallærer og sykepleier⁸, og at disse samarbeider godt, oppgir rektor for VUSK at tilbudet likevel ikke dekker elevenes behov. Rektor oppgir at mange av elevene har store utfordringer, og at mangel på ressurser gjør det vanskelig å bistå alle etter behov. Dette fører igjen til utfordringer med læringsmiljøet.

Støttetjenester på barneskolene

På de åtte andre skolene (syv barneskoler og Feiring som er barne- og ungdomsskole) er det ikke ansatt noen miljøterapeuter. To av de tre intervjuede rektorene fra barneskolene peker på at det er behov for miljøterapeuter også på barneskolen. Den tredje rektoren ønsker en kompetanseheving blant de ansatte som bidrar til bedre læringsmiljø, da behovet for å ansette en miljøterapeut varierer fra år til år avhengig av elevmasse. Rektorene viser til at miljøterapeuter bringer inn viktig kompetanse som lærerne i utgangspunktet ikke har. Det kan også være enklere for elevene å åpne seg for en slik person som ikke er så tett på i det daglige som lærerne. I tillegg pekes det på at miljøarbeidere har en viktig forebyggende effekt.

Når det gjelder skolehelsetjenestens tilstedeværelse pekes det av alle tre rektorer på at den er for liten og at de savner bedre tilgang til denne tjenesten for elevene. Eksempelvis oppgis det for en av skolene at helsesykepleier skal være på denne skolen én dag i uken, men at det i praksis blir sjeldnere på grunn av fravær. Når helsesykepleier er på skolen er mye av tiden bundet opp til avtalte samtaler og obligatoriske oppgaver som vaksiner, og det blir da svært lite tid igjen til «åpen dør»-konsultasjoner der elever kan oppsøke helsesykepleier uten avtale.

6.3 For mange fokusområder – mangler tydelig retning

6.3.1 Fokusområdene og skolenes utviklingsplaner

I kommunens Strategiplan for kvalitetsarbeid 2016-2025 (nærmere redegjort for i kapittel 4) oppgis det at skolene skal jobbe med tre fokusområder for forbedringsarbeid og kompetanseutvikling: grunnleggende ferdigheter, læringsmiljø og vurdering for læring. Hver av skolene skal utarbeide en utviklingsplan som er en «årlig, skriftlig plan for forbedringsarbeid, organisering og kompetanseheving med utgangspunkt i analyser av innkomne data om læringsmiljø og Strategiplan for Kvalitet» (Eidsvoll kommune 2016, 14).

Revisjonen har fått oversendt utviklingsplaner for samtlige skoler. Disse er utarbeidet etter en mal fra skoleadministrasjonen der det innledningsvis skal fylles i en tabell for hvilket fokusområde skolen planlegger å arbeide med for hvert skoleår mellom 2016 og 2025.

Under ser vi et eksempel fra Langset barneskoles utviklingsplan:

⁸ Skolesjef oppgir i e-post med tilbakemeldinger til faktagrunnlaget at sykepleieren er ansatt som støtte for en enkeltelev og i utgangspunktet ikke som ressurs til flere elever.

UTVIKLINGSPLAN FOR LANGSET SKOLE, skoleåret: 2019-2020

Utviklingsplanen bygger på Strategisk plan for kvalitet 2016- 2025

I et 10 års perspektiv er våre fokusområder:

År	2016/ 17	2017/ 18	2018/ 19	2019 / 20	2020 / 21	2021 / 22	2022 / 23	2023 / 24	2024/ 25
Grunnleggende ferdigheter	•	•	•	•			•	•	•
Vurdering for læring			•	•	•				•
Læringsmiljø					•	•	•		

For skoleåret 2019/20 fordeler skolene seg på de ulike fokusområdene på følgende måte:

Tabell 9 Fokusområder i utviklingsplaner

Fokusområde	Skole
Grunnleggende ferdigheter	Bønsmoen, Dal, Vilberg barneskole, Eidsvoll verk, Feiring, Vilberg ungdomsskole, Råholt skole, Råholt ungdomsskole, Langset, Ås
Vurdering for læring	Bønsmoen, Vilberg ungdomsskole, Langset
Læringsmiljø	Vilberg barneskole, Dal, Feiring, Vilberg ungdomsskole, Råholt ungdomsskole, Ås

6.3.2 Strategiplanen, utviklingsplanene og fokusområdene i praksis

Rektorene oppgir i intervju at skolen setter av tid til arbeid med pedagogisk utviklingsarbeid ukentlig for alle lærere. Da jobber hver enkelt skole blant annet med tiltakene i sin utviklingsplan. Fremover vil særlig ny nasjonal læreplan stå i fokus.

I både strategiplanen, spørreundersøkelsen og intervju går det frem at skolene har bidratt i forbindelse med utarbeidelse av strategiplanen. Fire av fem rektorer revisjonen har intervjuet oppgir imidlertid at de mener strategiplanen er for bred og lite målrettet og konkret. En av rektorene peker på at «det er vanskelig å se hva som er strategien når planen omhandler alt som berører pedagogikk og arbeidet ved en skole». Flere rektorer savner en tydeligere plan, for eksempel en handlingsplan, som i større grad legger til rette for at skolene jobber sammen for å nå felles målsettinger. Det pekes på at dette også vil kunne bidra til at det blir enklere å utarbeide den enkelte skoles utviklingsplan og tiltak i denne. I stedet jobber skolene i dag med ulike fokusområder noe som innebærer at utviklingsarbeidet blir et lokalt arbeid på den enkelte skole og lite helhetlig og målrettet på tvers av skolene i kommunen.

Flere av rektorene peker videre på at skolene i praksis jobber med flere utviklingsområder samtidig selv om utviklingsplanen kun legger opp til at skolen jobber med ett eller to av gangen. En av rektorene forteller følgende i intervju:

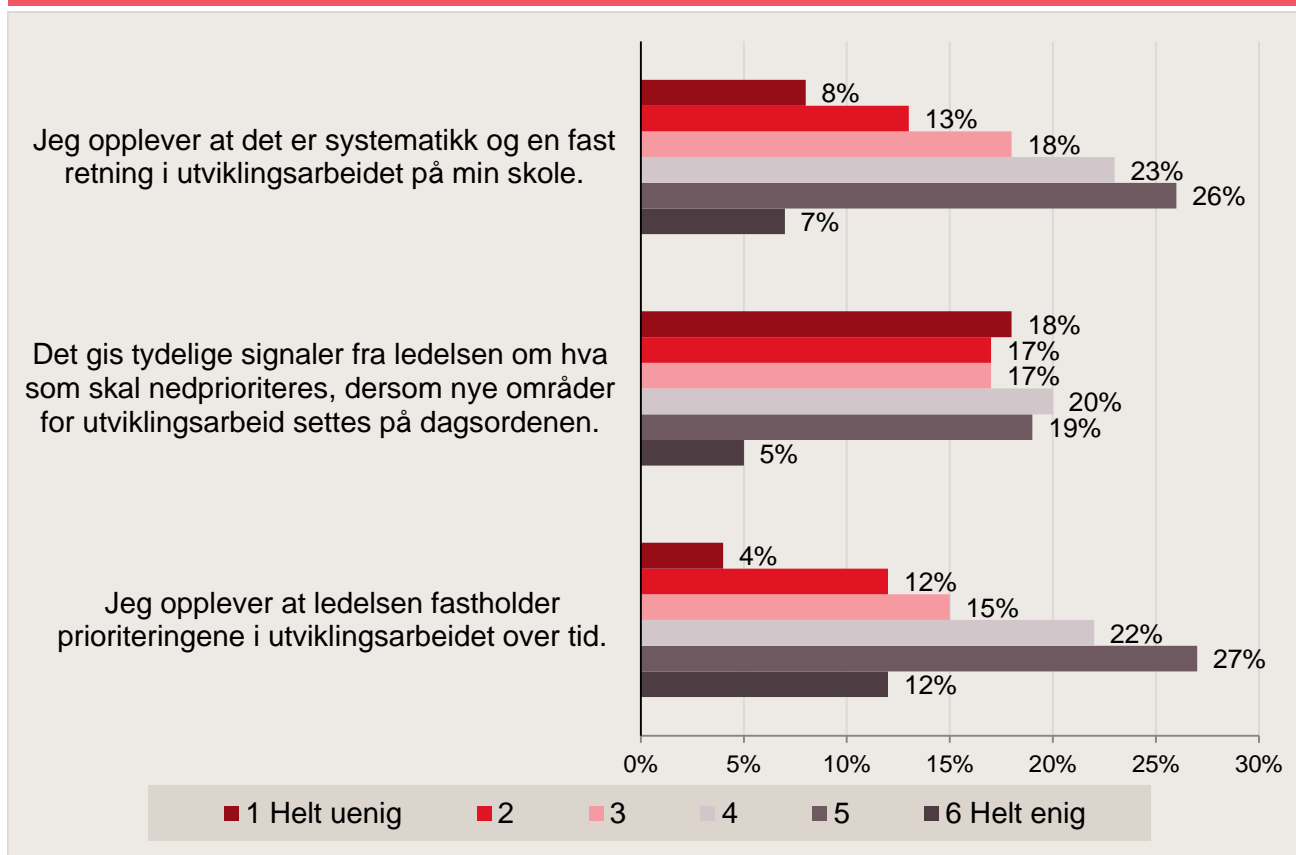
(...) skoleadministrasjonen legger føringer om at skolene skal jobbe med flere utviklingsområder samtidig. Det kan nevnes: skolens eget utviklingsområde ut fra fokusområdet i strategiplanen, alle skoler deltar i kommunens realfagsatsing, alle skoler deltar i kommunens digitaliseringsatsing, alle skoler må jobbe med læringsmiljø og i tillegg er læreplanfornyning høyt prioritert frem til skolestart 2020.

Rektor legger til at selv om administrativ ledelse greier å holde oversikt på de ulike utviklingsområdene så kan det oppfattes som krevende for lærerne å forholde seg til. Det er utfordrende å motivere alle lærerne til å jobbe med utviklingsoppgavene og rektor forsøker derfor å «skjerme lærerne når det er hensiktsmessig, slik at de opplever utviklingsprosjektene som givende og mindre støyende».

I tillegg til at det er krevende med mange fokusområder peker flere rektorer på viktigheten av å bruke god nok tid i arbeidet med det enkelte fokusområde. Både i intervju med rektorer og i spørreundersøkelsen synes det å være en opplevelse av at skolene og skoleadministrasjonen endrer utviklingsområder for ofte og at dette kan føre til at utviklingsarbeidet ikke får «satt seg».

I revisjonens spørreundersøkelse ble de ansatte bedt om å ta stilling til noen påstander om ledelse og utviklingsarbeid ved sin skole. Svarene er gjengitt i diagrammet under.

Diagram 7 Ledelse og utviklingsarbeid

Kilde: RRI 2019, N=212 (Henholdsvis 5, 4 og 8 prosent svarte «ingen formening»)

Svarene fra de ansatte viser at nesten 40 prosent er helt eller delvis uenige i at det er systematikk og en fast retning i utviklingsarbeidet, mens cirka 30 prosent er helt eller delvis uenige i at ledelsen fastholder prioriteringene over tid. Over 50 prosent helt eller delvis uenige i at det gis tydelige signaler fra ledelsen om hva som skal nedprioriteres dersom nye områder for utviklingsarbeid settes på dagsordenen.

Flere av de ansatte kommenterer at det er ønskelig med en mer tydelig kommuneledelse, tid til å fokusere på et utviklingsområde om gangen, samt bedre kommunikasjon og samhandling mellom de ansatte og kommuneledelse.

En av de ansatte kommenterer følgende i kommentarfeltet:

Ja, ledelsen fastholder prioriteringene i utviklingsarbeidet over tid, men lærerne blir ikke involvert i avgjørelsen i om det faktisk er en nyttig prioritering. Det som da skjer, er at vi binder mye tid til helt irrelevante ting.

I intervju med skoleadministrasjonen peker skolesjef og pedagogisk rådgiver på at det var de som startet arbeidet med å lage en strategiplan for kvalitetsutvikling da de ble tilsatt i 2015. Begge har tidligere arbeidet som rektorer i Eidsvoll. Planen skulle revideres i 2019, men på grunn av nye læreplaner så utsetter skolekontoret arbeidet til 2020. Skolesjef og pedagogisk rådgiver mener at

strategiplanen bidrar til å tenke mer felles og langsiktig i utviklingsarbeidet, for eksempel ved å angi prioriteringer for utvalgte lederferdigheter og støtte arbeidet med å videreutvikle slike ferdigheter. Det pekes på at fokusområdene i planen med hensikt er «vide» for å sikre at den skal ha aktualitet for samtlige skoler over tid. Videre oppgis det at det hittil ikke er noen målbare resultater fra arbeidet med strategiplanen, men at rektorene har gitt gode tilbakemeldinger muntlig om et bedre og mer systematisk arbeid. Rektorene rapporterer også på utviklingsarbeidet i sine årsplaner.

Pedagogisk rådgiver legger til at kommunen mangler en kultur for å arbeide etter en strategiplan, og at det er skoleadministrasjonens ansvar å aktualisere planen. Pedagogisk rådgiver forteller at hun har inntrykk av at rektorene kjenner godt til planen, men hun er mer usikker på hvor godt forankret den er hos lærerne.

6.4 Manglende oppfølging og forankring av utviklingsarbeidet

6.4.1 Tiltak og aktiviteter for oppfølging i henhold til strategiplanen

I Strategiplan for kvalitetsarbeid 2016-2025 er det nevnt en rekke tiltak og aktiviteter som skal bidra til oppfølging og vurdering av utvikling og tilstand i skolene. Under gjengis lista, også nevnt i kapittel 4, om hva slags tiltak og aktiviteter dette er:

1. Skolebasert vurdering gjennom ståstedsanalysen og andre kartlegginger som skal gi en oversikt over skolenes tilstand når det gjelder læringsmiljø.
2. Årlig skriftlig utviklingsplan utarbeides på hver enkelt skole.
3. Gjentakende ledersamtaler gjennom året mellom skoleleder og skoleeier for å følge opp resultater og tiltak i utviklingsplan. Slik skal skolen få støtte i sitt utviklingsarbeid og skoleeier få innsikt i skolens praksis.
4. Årlig skriftlig tilbakemelding av forbedringsarbeidet på hver enkelt skole til skoleeier, med beskrivelse av effekten av forbedringsarbeidet, organisering og kompetanseheving, samt tiltak for neste år.
5. Tilstandsrapport med tiltak
6. Skolens egenvurdering i forbindelse med de ulike kjennetegnene innen fokusområdene.

Revisjonen har fått oversendt skolenes årsmeldinger og utviklingsplaner. Disse to dokumentene skal inneholde informasjon som skal bidra til at punkt nr. 1., 2., 4. og 6 ivaretas. Når det gjelder punkt nr. 5. om tilstandsrapport med tiltak opplyses det i epost 26.2.20 til revisjonen at dette svares ut i kommunens årsmelding der det blant annet rapporteres fra skoleområdet.

Punkt nr. 3. dreier seg om jevnlig oppfølging av skoleleder fra skoleadministrasjonens side. Dette skal bidra til at skolen får støtte i sitt utviklingsarbeid og at skoleeier får innsikt i skolens praksis. I det følgende vil vi se nærmere på hvordan dette fungerer i praksis i Eidsvoll.

6.4.2 Skoleadministrasjonens oppfølging av skolene

Skoleadministrasjon har utarbeidet en prosedyre for oppfølging av skolenes tilstand og utvikling. Formålet er å kvalitetssikre at kommunen følger forskriften til opplæringsplanen § 2-2 om vurdering av tilstand og utvikling og opplæringsloven § 13-10 om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling.

Prosedyren beskriver ulike gjøremål og ledersamtaler i forbindelse med skolebasert utviklingsarbeid i løpet av skoleåret. Skoleadministrasjonen, rektorer og andre ansatte har ansvar for de ulike oppgavene (Eidsvoll kommune 2019).

Det oppgis i intervju med skoleadministrasjonen at de følger opp skolene både med stikkprøver og samtaler med rektorer samt i rektormøter og utvidet ledermøter i henhold til denne prosedyren.

Det oppgis i intervju med rektorene at skoleadministrasjonen holder rektormøter 1-2 ganger i måneden. Møtene struktureres etter temaene drift og utvikling. Videre oppgis det at hver enkelt rektor har møte med skoleadministrasjonen en gang i året i forbindelse med gjennomgang av årsmelding og utviklingsplan. Skoleadministrasjonen peker i intervju på at det i sistnevnte møte blant annet sjekkes at det er en rød tråd i de to dokumentene. Ifølge skoleadministrasjonen så er utfordringene skolene rapporterer i årsmeldingene kjent for dem på forhånd, og noen ganger områder skoleadministrasjonen allerede har fulgt opp ved enesamtaler og veiledning. Skoleadministrasjonen har også jobbet med støttetiltak for å møte utfordringer som er felles for flere av skolene. Et eksempel er oppfølging av sykefravær. Skoleadministrasjonen har hatt sykefravær som tema på rektormøtene, og personalavdelingen i kommunen har tatt opp sykefravær på andre møter.

6.4.3 Utfordringer og tilbakemeldinger i forbindelse med oppfølgingen

Skoleadministrasjonen oppgir imidlertid at de ikke har nok tid og ressurser til å følge opp skolene like tett som de ønsker. Det pekes på viktigheten av at skoleadministrasjonen følger opp skolene tett, og det oppgis at oppfølgingen per i dag foregår innenfor et begrenset område. Administrasjonen har inntrykk av at skolene har et større behov for deres støtte som samtalepartner og støttespiller enn det de får i dag. Dette gjelder både individuell oppfølging av enkeltskoler og en mer generell oppfølging innenfor områder som er av felles interesse. Ifølge skoleadministrasjonen så signaliserer også rektorene et ønske om mer en-til-en oppfølging på noen områder, men det er en utfordring at tiden er knapp og at de må prioritere. Noen rektorer får mer oppfølging innenfor enkelte områder enn andre. Dette fører til mangel på systematikk og ad hoc oppfølging av skolene i for stor grad.

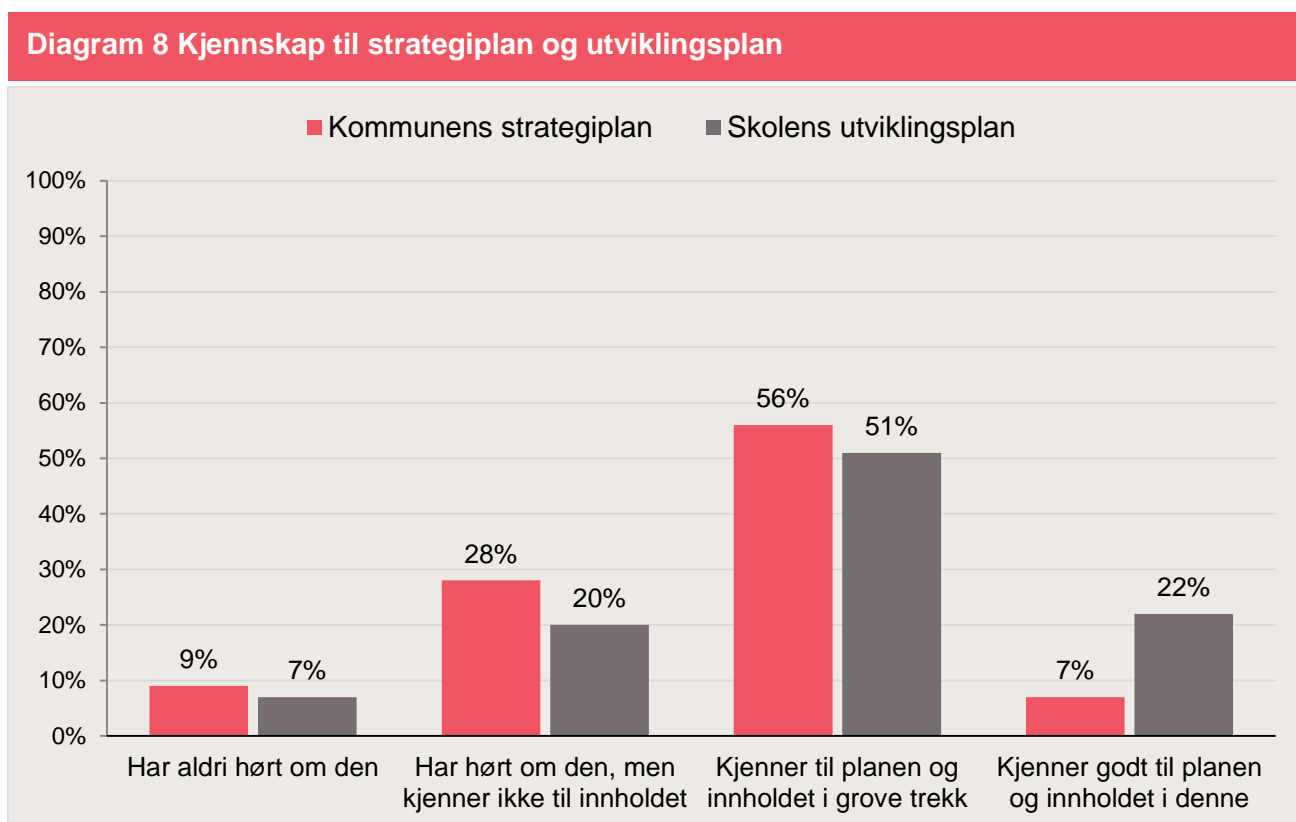
Skolesjefen peker videre på at skoleadministrasjonen ikke vet nok om det som foregår i klasserommet og han er også usikker på om rektorene vet nok om dette. Han oppgir at skoleadministrasjonen først og fremst jobber med rektorene og avdelingsledere. Skolesjefen forteller videre at skoleadministrasjonen nylig har gjennomført noen skolebesøk for å ta del i undervisningshverdagen. De ønsker å sette dette mer i system.

I intervju med rektorene peker de på de samme utfordringene som skoleadministrasjonen. Rektorene oppgir at det er lav terskel for å henvende seg til skoleadministrasjonen og at de får hjelp og støtte når de ber om det, men flere forteller at de savner en mer systematisk oppfølging av utviklingsarbeidet ved skolene gjennom året. Det nevnes blant annet at innspillene til utviklingsplanen er få og at tiltakene i planen i liten grad følges opp av skoleadministrasjonen. Rektormøtene er delt opp etter temaene drift og utvikling, men flere opplever at det går med mye tid til drift og for lite til utvikling.

6.4.4 Tydelig ledelse og forankring av utviklingsarbeidet

Det oppgis videre i intervju med rektorene at det er et ønske om en mer synlig kommuneledelse ved skolene, i tillegg nevner noen behovet for økt involvering av avdelingslederne i samarbeidet med skoleadministrasjonen. En av rektorene peker på at et enkelt tiltak for å få til økt tilstedeværelse fra skoleadministrasjonen er å legge rektormøtene til skolene i stedet for til rådhuset. Rektor peker på at skolebesøk har en signaleffekt ovenfor lærerne, og bidrar til å redusere avstanden mellom de som initierer utviklingsarbeidet og de som utfører det.

Revisjonen ba de ansatte svare på hvor godt de kjenner til kommunens strategiplan, samt hvor godt de kjenner til sin skoles utviklingsplan. Resultatet er fremstilt i diagrammet under.

Kilde: RRI 2019, N=212

Diagrammet over viser at det er noe bedre kjennskap til skolens utviklingsplan enn kommunens strategiplan, noe som ikke er overraskende da utviklingsplanen er den «lokale» planen de ansatte skal jobbe etter. Det er likevel mange som ikke har hørt om eller kjenner til innholdet i verken strategiplanen eller utviklingsplanen, og kun 22 prosent av de ansatte som har svart at de kjenner godt til utviklingsplanen.

Revisjonen ba videre de ansatte om å besvare følgende spørsmål i spørreundersøkelsen: «Dersom du med én setning skulle oppsummert ditt budskap til kommuneledelsen om hva som trengs for å heve kvaliteten på læring ved din skole, hva ville du sagt?» Revisjonen mottok svar fra 130 av de 212 respondentene. I tabell 10 har vi forsøkt å systematisere tilbakemeldingene etter tema,

gjennom en kvalitativ vurdering av den enkelte tilbakemeldings meningsinnhold. Noen av respondentene har trukket frem flere ulike forhold. I disse tilfellene har vi gjort en antagelse om at det første temaet respondenten peker på er viktigst, og tilbakemeldingen er kategorisert deretter.

Tabell 10 Tilbakemeldinger fra de ansatte til kommuneledelsen

Tema for tilbakemeldingen	Antall respondenter
Behov for mer ressurser i skolen i form av:	
- større lærertetthet og mindre klasser	42
- økt kompetanse og tverrfaglig samarbeid	24
- mer tid til samarbeid rundt enkeltelever, fag og undervisning	13
- bedre utstyr og lokaler	5
Tydelig, involvert og kommuniserende ledelse	14
Systematikk, effektivitet og kontinuitet i utviklingsarbeidet	10
Andre tilbakemeldinger	22

Kilde: RRI 2019, N=130

Tabellen viser at en stor andel av de ansatte først og fremst ønsker å melde om ressursmangel til kommuneledelsen. Over ti prosent av de som har svart peker imidlertid direkte til behovet for en mer tydelig, involvert og/eller kommuniserende ledelse. Å legge til rette for systematikk, effektivitet og kontinuitet i utviklingsarbeidet, noe flere andre har pekt på, er også et viktig lederansvar.

6.5 Revisjonens vurdering og konklusjon

Det er i undersøkelsen lagt til grunn at kommunen skal følge opp sin strategiplan for kvalitetsarbeid i skolen gjennom en tydelig retning i arbeidet, legge til rette for et godt læringsmiljø, samt følge opp pedagogisk ledelse og forankre arbeidet på skolene.

I strategiplanen pekes det på at et godt læringsmiljø står øverst på forskernes liste over faktorer som bidrar mest til bedre læringsresultat hos elevene. Læringsmiljø er et av de tre fokusområdene som kommunen skal prioritere. Tall fra elevundersøkelsen viser at Eidsvoll kommune scorer lavt her, sammenlignet med det nasjonale gjennomsnittet. I revisjonens undersøkelse viser flere rektorer til at utfordringer med læringsmiljø er en av hovedårsakene til elevenes svake resultater. Mange av de ansatte uttrykker i spørreundersøkelsen frustrasjon over manglende ressurser og kompetansemangel i skolen. Særlig trekkes kompetansen miljøterapeutene besitter frem som sentral for å møte utfordringene.

I strategiplanen oppgis det videre at planen skal lede skolene mot «ønsket-situasjon». Revisjonen legger til grunn at det da kreves en tydelig retning i kvalitets- og utviklingsarbeidet. Undersøkelsen viser at flere av rektorene opplever planen som for bred og lite målrettet og konkret. Skolene jobber

i praksis med mange fokusområder. Både rektorer og ansatte peker på behovet for å arbeide med ett fokusområde om gangen og bruke nok tid slik at forbedringsarbeidet får «satt seg».

Ifølge strategiplanen skal det gjennomføres en rekke aktiviteter for å vurdere tilstand og utvikling på den enkelte skole. Blant annet skal rektorene følges opp jevnlig av skoleadministrasjonen. Dette skal bidra til at skolen får støtte i sitt utviklingsarbeid og at skoleeier får innsikt i skolens praksis. Kommunen har en prosedyre for å følge opp skolens tilstand og utvikling, der ulike gjøremål og ledersamtaler beskrives. Blant annet gjennomføres det rektormøter 1-2 ganger i måneden. Både skoleadministrasjonen og rektorer peker imidlertid på at det mangler en mer systematisk og tett oppfølging av utviklingsarbeidet ved skolene gjennom året. Også i spørreundersøkelsen til de ansatte ble det pekt på behovet for en mer tydelig, involvert og kommuniserende ledelse. I tillegg synes det å være et potensial for økt forankring av kvalitets- og utviklingsarbeidet på skolene.

Strategiplan for kvalitetsarbeid i skolen fungerer etter revisjonens vurdering ikke helt etter hensikten, og følges heller ikke opp på den måten det er tenkt. Revisjonens vurdering er at det er behov for at kommunen styrker arbeidet med læringsmiljø, og sikrer en tydelig retning i kvalitets- og utviklingsarbeidet som forankres blant ledere og ansatte på skolene. Etter revisjonens vurdering bør skoleadministrasjonen i tillegg følge opp pedagogisk ledelse enda tettere.

På bakgrunn av dette er revisjonens anbefaling:

Rådmannen bør legge til rette for økt innsats for å styrke læringsmiljøet ved skolene.

Rådmannen bør sørge for at oppfølgingen av kvalitets- og utviklingsarbeidet ved den enkelte skole styrkes.

LITTERATUR- OG KILDELISTE

Lov og forskrift

Lov om grunnskolen og den videregående opplæringa (opplæringslova).

Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven).

Forskrift til opplæringslova av 23. juni 2006 nr. 724 (forskrift til opplæringslova).

Prop. 46 L Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) (2017-2018).

Nasjonale veiledere, retningslinjer og annen litteratur/statistikk

KS og Utdanningsdirektoratet 2007. *Veileder om Kravet til skoleeiers «forsvarlige system» i henhold til opplæringslova § 13-10.*

SSB 2017. <https://www.ssb.no/utdanning/sporsmal-og-svar-om-skolebidragsindikator> [20.3.20].

Utdanningsdirektoratet 2016. <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/lareplanverket/hvordan-er-lareplanene-bygd-opp/> [28.1.20].

Utdanningsdirektoratet 2020a. *Nasjonale prøver*. <https://www.udir.no/eksamen-og-prover/prover/nasjonale-prover/finn-analyser-og-bruk-resultatene-fra-nasjonale-prover/> [20.3.20].

Utdanningsdirektoratet 2020b. *Skolebidrag*. <https://skoleporten.udir.no/#> [20.3.20].

Utdanningsdirektoratet 2020c. *Elevundersøkelsen*.

<https://skoleporten.udir.no/rapportvisning/grunnskole/laeringsmiljoe/elevundersokelsen/eidsvoll-kommune?trinn=7&fordeling=2&sammenstilling=1&kjonn=a&orgaggr=a> [20.3.20]

Kilder fra Eidsvoll kommune

Eidsvoll kommune 2015. *Prosedyre for gjennomføring av nasjonale prøver*.

Eidsvoll kommune 2016. *Strategiplan for kvalitetsarbeid 2016-2025*.

Eidsvoll kommune 2019. *System for oppfølging av skolens tilstand og utvikling*.

Eidsvoll kommune udatert. *Prosedyre for skoleeiers forsvarlige system: skolens aktivitetsplikt for å sikre at eleven har et trygt og godt skolemiljø, opplæringsloven § 9.*

E-post 25.2.20 fra pedagogisk rådgiver.

Revisjonens egenproduserte data

Notater fra fokusgruppeintervjuer gjennomført 6.11.19 og 7.11.19.

Referat fra intervju med skoleadministrasjonen 3.12.19

Referater fra intervjuer med fem av kommunens ti rektorer gjennomført i perioden 6.1.20 til 21.1.20.

RRI 2019. Spørreundersøkelse gjennomført av revisjonen: *Kvalitetsarbeid i Eidsvollskolen.*

VEDLEGG – RÅDMANNENS HØRINGSSVAR

Eidsvoll kommune
Skole

Deres ref: 2020/1891/RHO
Vår ref.:
Dato: 16.04.2020
Saksbehandler: Rune Holm

ROMERIKE REVISJON IKS
Ringvegen 4
2050 JESSHEIM

Att. Miriam Sethne

Svar fra Rådmannen i Eidsvoll kommune på høringsutkast - forvaltningsrevisjon kvalitets- og utviklingsarbeid i skolen

Romerike revisjon kommer med tre anbefalinger til Eidsvoll kommune i rapporten. De er vide og i tråd med skolens mandat. Anbefalingene reiser spørsmål av økonomisk karakter og tilgang på ressurser på flere nivåer. I tillegg er det spørsmål om organisering og systematikken i arbeidet.

Det er mulig, og kanskje nødvendig å finne frem til bedre organisering og systematikk, men for å få til tettere og bedre oppfølging kommer man fort til et spørsmål om ressurser. Skolen har flere viktige og lovpålagte oppgaver, og administrasjonsressursen i skole kan ikke velge bort de oppgaver som allerede gjøres. Arbeidet med kvalitets- og utviklingsarbeid i Eidsvollskolen preges av systematikk og entusiasme. Da den nåværende strategiplanen for kvalitets- og utviklingsarbeid forelå i 2016, skjedde det en stor endring i måten å tenke helhet for skolene og felles arbeid innenfor området. Dette vises også i flere gjennomførte og pågående utviklingsprosjekter med ulikt innhold.

1. Rådmannen bør legge til rette for økt innsats for å styrke læringsmiljøet ved skolene.

Læringsmiljøet er en avgjørende faktor for elevenes læring, og er derfor et område som er en del av det daglige arbeidet hos alle ansatte i skolen, og hvor det stadig bygges og må bygges kompetanse. I tillegg til det daglige arbeidet har også skoler i Eidsvoll hatt samarbeidet med Læringsmiljøsentret ved Universitetet i Stavanger for å videreutvikle et godt læringsmiljø for å redusere mobbing og trakassering.

I dag samarbeider skoleadministrasjonen, de tre ungdomsskolene og Høgskolen Innlandet om utvikling av et bedre læringsmiljø/læringsledelse. Dette arbeidet og den kompetansen som bygges her skal de andre skolene i kommunen også ta del i.

Det er også viktig å utnytte de kommunale tverrfaglige samarbeidene skole har med PPT og skolehelsetjenesten, både når det gjelder kompetansebygging, oppfølging av enkeltelever og systemisk tenkning. Undersøkelsen Ungdata, som er gjennomført i Eidsvoll de siste to årene avdekker også at det er områder ungdommen er misfornøyd med. Det viser seg at noen forhold i skolen, spesielt med elever som har sosiale og psykiske utfordringer, er avhengig av flere hender slik at lærerne får frigjort tid til å utøve sine kjerneoppgaver. Skolen må legge til rette for læring i hele klassen gjennom tilpasset undervisning, godt skole- hjemmsamarbeid, god vurdering og å bygge gode relasjoner mellom lærer og

Avsenderadresse.:
Postboks 90
2081 Eidsvoll
Telefon: 66107000
Telefaks: 66107001
E-post:
post@eidsvoll.kommune.no

Besøksadresse.:
Rådhusgata 1
2080 Eidsvoll
Dir.telefon:
Telefaks:

Bankkonto:
8801.41.88209
6345 06.02371 (skatt)
Org.nr.:
984 950 113
Internettadr.:
www.eidsvoll.kommune.no

IBAN:
NO9286014188209
NO2178550502371
BIC-adr.:
DABANO22
DNBAOKK

elev og mellom elevene. Det er viktig å påpeke at skolen alene ikke kan korrigere for alt, samtidig som vi hele tiden skal strekke oss så langt som mulig for å gi Eidsvoll's barn og unge de beste læringsforholdene.

2. Rådmannen bør sørge for at oppfølgingen av kvalitets- og utviklingsarbeidet ved den enkelte skole styrkes.

Oppfølgingen av kvalitets- og utviklingsarbeidet er avgjørende for skolenes faglige fremdrift og kompetansebygging. Oppfølging handler om etterspørring, tilbakemelding og veiledning i alle ledd av prosessen, og evaluering av kvantitative og kvalitative data for å lære av arbeidet som gjøres. Dette er omfattende og krevende oppgaver, og det er igjen snakk om både ressurser, organisering og innhold for å lykkes med arbeidet. Strategiplanen for kvalitets- og utviklingsarbeid skal revideres i forbindelse med innføringen av nye læreplaner. Revisjonsrapporten vil være høyst aktuell å bruke inn i dette revideringsarbeidet.

3. Rådmannen bør sikre at kommunen har et godt nok system for å følge opp resultatene fra nasjonale prøver, herunder legge til rette for at det settes inn tiltak for de elevene som trenger det.

Oppfølging av kvalitets- og utviklingsarbeidet ved den enkelte skole skal også ta inn over seg resultater fra blant annet nasjonale prøver. Det er i tillegg en rekke andre kvantitative data som bør være med å prege praksis i skolene, som for eksempel elevundersøkelsen, standpunkt og eksamensresultater, ståstedsanalyse og medarbeiderundersøkelse for ansatte, samt andre kartleggingsprøver for elevene. I tillegg besitter lærerne en stor kunnskap om hver enkelt elev som er kvalitativ og en viktig faktor for å se på hva som fungerer og ikke fungerer. Skolen har i dag en egen prosedyre for hvordan nasjonale prøver skal følges opp og denne bør revideres og videreutvikles med tanke på økt læringsutbytte for elevene i trad med målsettinger i ny læreplan.

Med hilsen

Knut Haugestad
Rådmann

Rune Holm
virksomhetsleder skole

Dokumentet er elektronisk godkjent.